80/1-2
XXXV. ÉVF. • 1980. JAN. 10. • ÁRA: 7,— Ft

PAJTÁS

14. Dobj még egyet!

hármat!

18. Maradj a helyeden!

22. Lépj előre ötöt!

36. Lépj előre hármat!

60. Lépj előre kettőt!

40. Dobj még egyszer!

29. Kimaradsz egy dobásból!

46. Lépj előre négyet!

ZSŰRI

Egyetemi Könyvtár EGER
44904/1

GYERMEK

Folytassuk a gyerekek — a holnap felnőttjeinek — világméretű barátkozását, amely nem ismer országhatárokat...

Azt az estét sosem fogom elfelejteni...

Amikor már együtt volt a zánkai úttörőváros főterén az európai gyermektalálkozó minden küldötte, amikor éppen a legharsányabban zúgott a dal, hirtelen teljes sötétség borult ránk, s peregni kezdtek a dokumentumfilm kockái...

Bombák zuhantak alá. Anyák és gyerekek rohantak eleven égő fáklyaként. Fegyverek torkolattüze villant, s mintha éles kés kaszabolna eszeveszetten, úgy hullottak a vietnamiak saját, megtépázott, meggyalázott szülőföldjük porába!

A középen álló, máskor oly mosolygós és vidám vietnami gyerekek zokogva roskadtak a főtér betonjára, s velük együtt sírt mindenki, vagy megdermedt a döbbenettől.

Azután megvilágosodott a színpad, s egy fiú lépett a mikrofon elé. Hangja remegett, mégis tele volt keserű keménységgel. Az ő hazája Chile, de most nálunk él, mert menekülnie kellett. Az édesapjáról beszélt, aki a hatalomra került chilei fasiszták börtönében együtt sínylődött Victor Jarával, a költővel. Az édesapjáról beszélt — aki már nem él! Csak annyit tud róla, hogy inkább hagyta halálra kínozni magát, de nem árulta el, nem szolgáltatta ki a társait...

Később egy hirtelenszőke, finn kislányt hallottunk. Az ő élete — a mi gyerekeinkhez hasonlóan — a nyugalom és a béke. Szembenézett a főtéren összegyűlt gyereksereggel, s azt kérte: tanulják meg, hogyan kell mondani finnül — Helsinki anyanyelvén — valamennyiünk jövőjének legfontosabb szavát, azt a szót, hogy „béke"...

Miért jutott eszembe mindez, éppen most?

Furcsa dolog, de talán azért, mert ma már 1980-at írunk! A nemzetközi gyermekév naptárán leperegtek a hetek és hónapok, elmúltak a nagy találkozók, emlékké nemesedtek az események...

De szabad befejezni, félretenni 1979-et úgy, mintha nem lett volna több a többi esztendőnél? Azzal, hogy az ENSZ felhívására 1979-ben a világ figyelme mindenhol a gyermekek felé fordult, talán egycsapásra megoldódott minden? Talán már nem készülhetnek megdöbbentő dokumentumfilmek a világ különböző tájain, talán visszakapja édesapját és hazáját az a chilei fiú és talán mindenki tudja Helsinki nyelvén a béke értelmét?

Az emberiség útja göröngyös, ám az időt nem lehet, nem kell, s nem is szabad megállítani. De meg kell fékezni mindent és mindenkit, aki kenyér és tudás helyett sebeket és korai halált oszt a gyerekekre!

Most 1980-at írunk. Új évtizedre ébredt a XX. század minden embere, minden gyereke. Olyan napokat és heteket, hónapokat és éveket kíván magának, s mindenkinek, amikor nyugodtan tervezgethet, készülhet a holnapokra. Mert tudja, hogy lesznek holnapok!

Ne legyen tehát vége 1979-nek! Ne fejezzük be a nemzetközi gyermekévet! Folytassuk a gyerekek — a holnap felnőttjeinek — világméretű barátkozását, amely nem ismer országhatárokat...

Akarjunk mindenhol gyermekévtizedet! Teremtsünk az egész világon gyermekévszázadot! A béke fegyverével...

Somos Ágnes

ÉVTIZEDET!

A „Béke Zászlaja” Nemzetközi Gyermektalálkozó (Bulgária)

Európai Gyermektalálkozó (Magyarország)

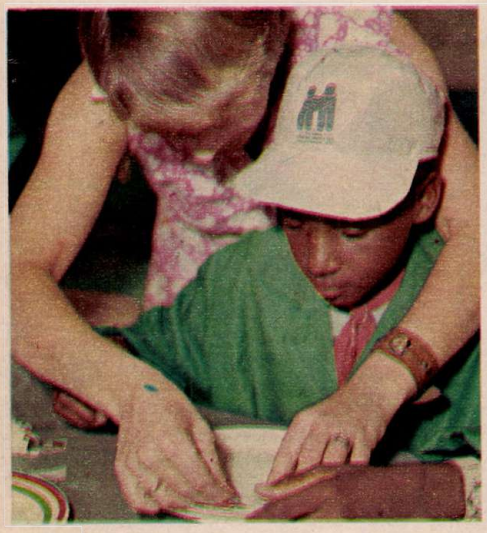

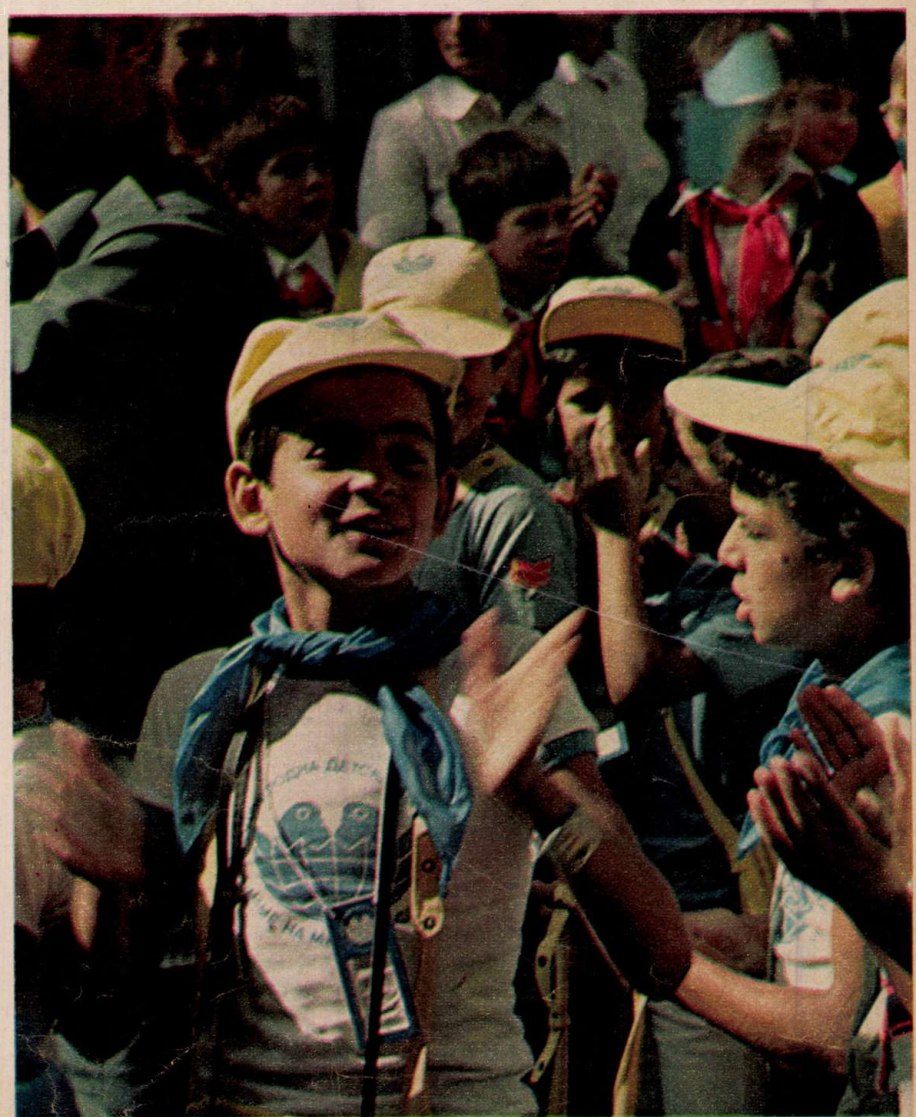

Január 1-én nemcsak új esztendőt, hanem új évtizedet is kezdtünk, immár a kilencediket a XX. században. Vajon, mit várhatunk tőle? Vajon, a nyugodt, értelmes élet lehetőségét hozza-e közelebb sok-sok kegyetlen háború sebeit viselő Földünk számára, vagy az újabb, minden eddiginél kegyetlenebb pokol kapujába juttat-e be bennünket?

A távozó évtized nyugtalan, feszültségekkel teli, kissé fejfájós légkört hagyott maga után, és ezt az örökséget – akarva, akaratlanul – vállalnunk kell! Maga a hagyaték egy szeszélyes milliomos végrendeletéhez hasonlítható, amelyben a bőkezűség minden pontja mellett található valamilyen kellemetlen feltétel. Nézzük csak: a tudomány és a technika látványos eredményei, az ipar és a mezőgazdaság csúcsteljesítményei, erőteljes enyhülési folyamat, az európai országok államfőinek csúcstalálkozója, a SALT II. aláírása az egyik oldalon, a haditechnika ördögi találmányai, a környezetszennyezés, az energiaválság, több milliárd éhező ember, az enyhülési folyamat lelassulása, a SALT II. törvénybe iktatásának bizonytalansága a másikon. Ez utóbbi egyébként napjaink legkínzóbb kérdése. Ennek a végső kimenetele az egész évtized történelmének „alapszínét" meghatározza. A fegyverkezési verseny „lefújása" ugyanis mérhetetlenül megkönnyítené az összes többi – cseppet sem egyszerű kérdés – megoldását.

A sokat emlegetett négy betű egyébként a „Párbeszéd a Stratégiai Fegyverrendszerek Korlátozásáról" elnevezésű, a Szovjetunió és az Egyesült Államok között hosszú évek óta tartó tárgyalássorozat angol nyelvű rövidítése. (SALT: Strategic Arms Limitation Talks.) A tavaly Bécsben aláírt második szerződés éppen 10 éves erőfeszítés eredménye. Meghatározza mindkét nem mindenkinek tetszik egyformán az Atlanti-óceán túlsó partján. Ott ugyanis megszokták, hogy saját érdekeik szerint irányítsák a világ dolgait, büntessenek és jutalmazzanak, forradalmakat verjenek le, és diktátorokat emeljenek hatalomra, hogy hatalmas, földrészeket behálózó, úgynevezett multinacionális vállalataik révén biztosítsák maguknak a Föld nyersanyag-, és energiakészletének mintegy 60%-át... Teljesen világos, hogy az ilyen törekvésekhez a legkevésbé sem katonai erőegyensúlyra, hanem kifejezetten fölényre van szükség.

Persze félreértés ne essék, ha az Egyesült Államok törvényhozása szentesíti Carter elnök bécsi aláírását, az egyáltalán nem azt jelenti, hogy a világ leghatalmasabb imperialista hatalma jóságosan és előzékenyen lemondott erről a fölényről. A valóságban arról van szó, hogy ez a fölény az 1960-as évek második felében egyszerűen és végképp elveszett! És az Egyesült Államok 1969-ben kénytelen volt tárgyalóasztalhoz ülni a stratégiai fegyverek korlátozásának témakörében, mert az erőegyensúly akkor már létezett, mert be kellett látnia, hogy területe ezentúl éppen úgy sebezhető, mint a világ bármely más pontja. A SALT II. törvénybe iktatása tehát minden nép elsőrendű érdeke, az amerikai népé is! Az erőfölény visszaszerzése hiú, és végtelenül veszélyes ábránd. Akik ma Nyugat-Európára akarják erőltetni a különböző Pershing, MX, cirkáló, meg a jó ég tudja, miféle legújabb fegyvercsodáikat, azok elfelejtik, hogy az ellenintézkedésekhez erőink és eszközeink is megvannak. Az eredmény „mindössze" annyi lehet, hogy újabb és még pusztítóbb fegyverek halmozódnak fel, és tovább mélyülnek az emberiség egyébként sem lebecsülendő gondjai. Az éhség, a környezet pusztulása, az energiahordozók és ásványi kincsek kimerülése, stb.

BÚCSÚ A FEGYVEREKTŐL?

Erőnk már-már a természet erőivel vetekszik. Segítségével mindent elérhetünk, de puszta létünk is veszélybe kerülhet általa...

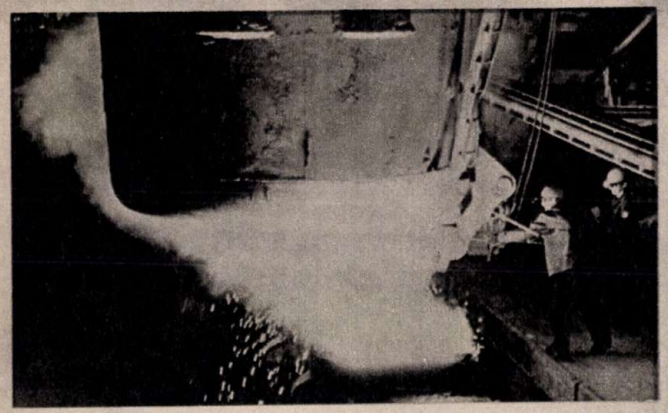

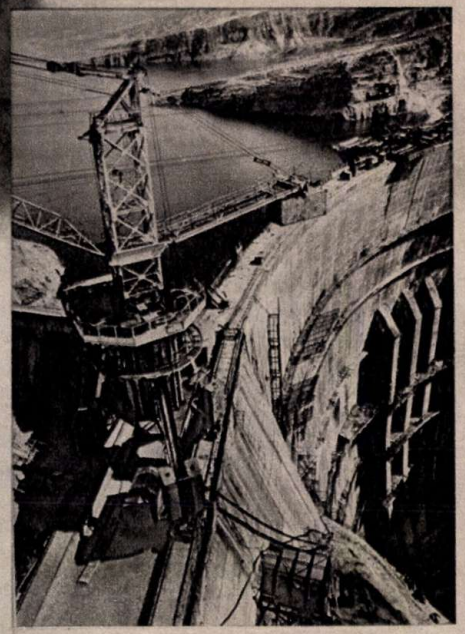

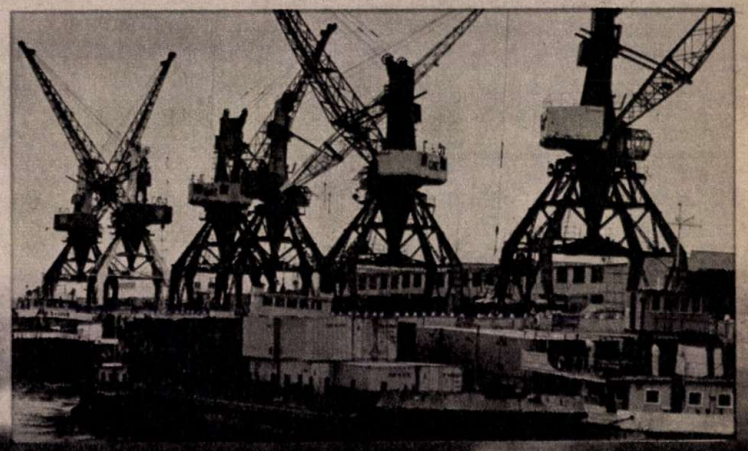

fél számára a hadászati jellegű atomfegyverek – robbanófejek, célba juttató eszközök, rakéták, repülőgépek, tengeralattjárók, stb. – mennyiségét sőt minőségét is, valamint ezek ellenőrzésének módját. Lényegében arról van szó, hogy a Szovjetunió és az Egyesült Államok ebben a szerződésben vállalja, hogy nem törekszik a jelenlegi katonai erőegyensúly felborítására, megakadályozva ezzel a mérhetetlen költségekkel járó fegyverkezési verseny újabb fordulóját, és az amúgy sem lebecsülendő háborús veszély növekedését.

Csakhogy egy ilyen fordulat

A fegyverektől tehát valószínűleg nem fogunk még elbúcsúzni ebben az évtizedben, és ebből következik, hogy egyéb gondjainktól sem. Viszont jelentős mértékben enyhítené ezeket a gondokat a SALT II. jóváhagyása, és életbe lépése. Ez a kedvező fordulat lehetővé tenné a SALT III. tárgyalások megkezdését is, amely már a hagyományos fegyverek csökkentését tűzné napirendre. Ebben az esetben még 2000-ben is szívesen emlékeznénk századunk kilencedik évtizedére.

Cser Gábor

Piros arcú lányok, fiúk futnak az utcán. Lábuk sárban tocsog, táskájukat, kabátjukat havas eső veri. Mit számít az...? Vége a tanításnak. A tantermek forróságát hideg szél váltja, edzi bőrüket. Így szokták meg. Nem ijednek meg a természettől, szüleiktől, azok őseitől, a kunoktól örökölték az ősi erőt.

A valamikor tatár-dúlta vidéken új falu épült. Ma *Ecsegfalva* a neve. Ezernyolcszáz lakosából a téeszben, a szomszédos állami gazdaságban és *Kisújszállás* üzemeiben dolgoznak a felnőttek. Nagy-nagy szorgalommal. A jóléthez igencsak hozzájárul a „második műszak": a háztáji sertéstenyésztés. Az eredmény: számos újonnan épült ház, modern bútorokkal berendezett szobák, motorkerékpárok és gépkocsik.

Viszont víz — az nincs a faluban.

— *No-no, így nem pontos a megállapítás* — mondja *Bencze Elemér*, az Árpád úti Általános Iskola igazgatója, aki egyben a község társadalmi tanácselnöke is. — *Van nekünk kitűnő vizünk, meg kutunk is, csak a hálózatot kellene kiépíteni. Csakhát... ehhez pénz kellene, sok pénz. Összesen 13—14 millió forint. Bár teljesülne Jutka kívánsága!*

TORNAÓRÁK A TANULÓSZOBÁBAN

Bencze Elemér gondterhelten végigsimítja ősz haját. Szívesen vállalkozik arra, hogy végigkísérjen az iskolában, s közben megmutassa azt a szobát is, ahol — jobb híján — a tornaórákat tartják. Most éppen alsós napközisek írják itt a leckét.

— *Lenne megoldás* — veszi fel kabátját az igazgató —, *ha a Moziüzemi Vállalat beleegyezne, hogy a mozihelyiséget — ami egyébként a tanácsé — átalakítsuk tornateremmé. Ugyanis hetente csak kétszer van előadás, a többi napon itt nyugodtan tornázhatnának a gyerekek.*

Elindulunk, hogy megnézzük a magtárból átalakított helyiséget. Közben egyre az jár a fejemben: milyen gyerek lehet a hatodikos *Sipos Judit*, akinek hozzánk küldött három kívánságát egy egész község vallhatja magáénak? Bencze Elemér nagyon talpraesett, ügyes, szókimondó lánynak ismeri Jutkát. Ezt nem vonom kétségbe, de sokkal többre — a „miért"-re vagyok kíváncsi.

Közben bepillantunk a moziterembe, amely rideg és barátságtalan. De *Tóth Miklósné* mozigépész szerint mindkét célnak, az előadásoknak és a tornaóráknak is megfelelne. „Csak másféle, könnyen

Ha valaki tizenkét évesen játékot, könyvet,
hanglemezt kíván magának, azt mondjuk rá:
érthető hiszen gyerek.
Ha valaki mindezt a testvérének, barátjának szeretné,
azt mondjuk rá: hm, ez a gyerek önzetlen és jószívű.
De mit mondunk arra a gyerekre,
aki vízvezetéket, fogorvost akar a falujának,
tornatermet és fogászatot az iskolájának...?

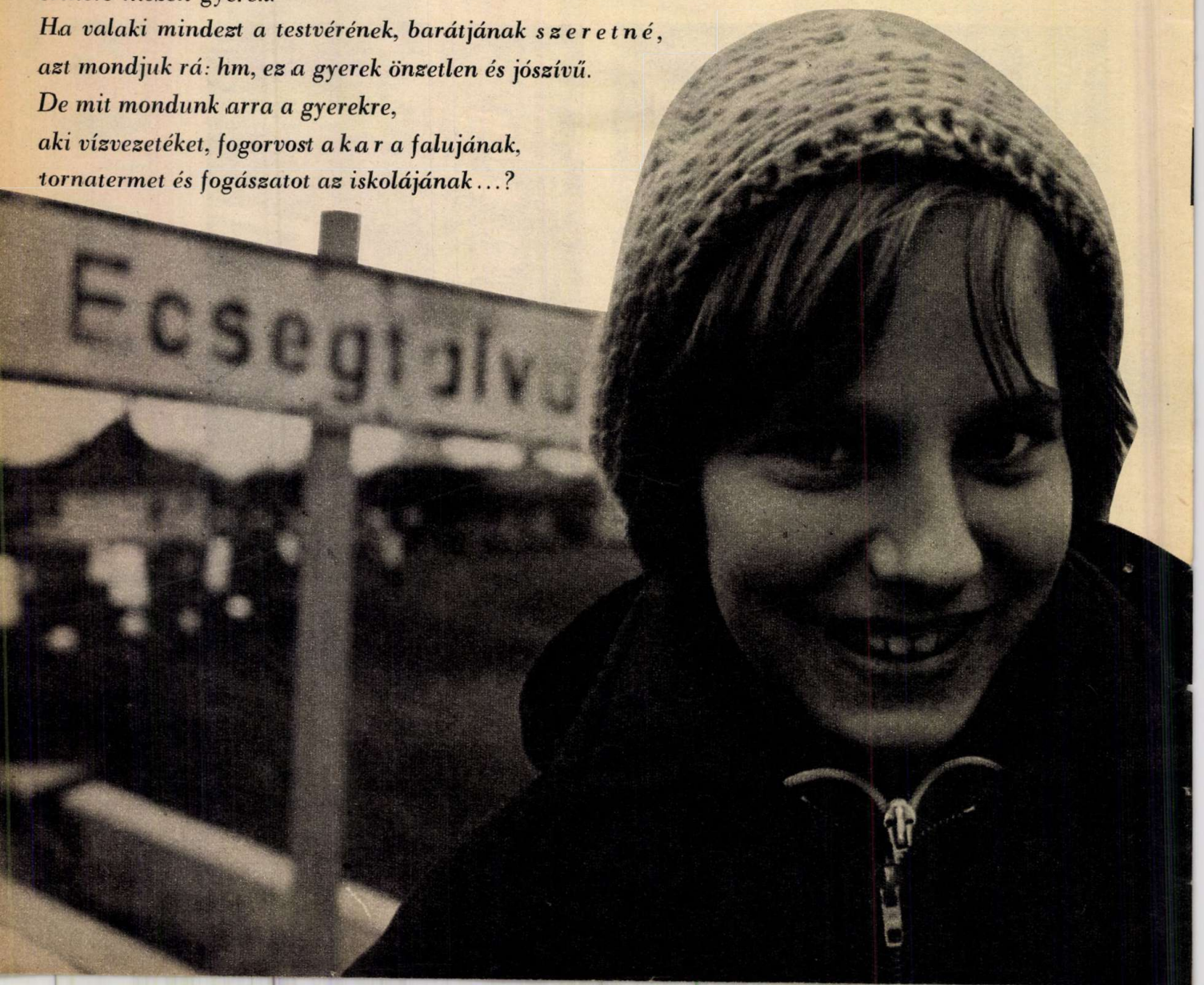

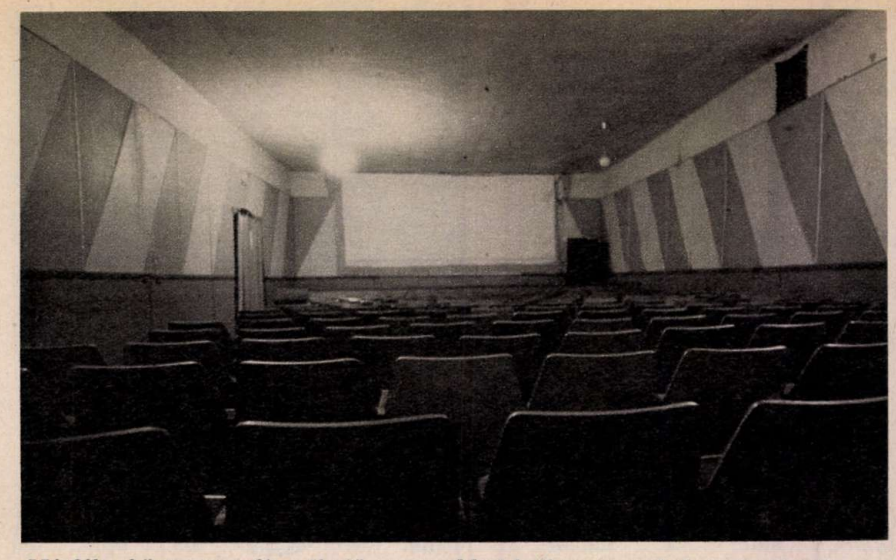

„Másféle, könnyen szétszedhető csavarokkal kellene a székeket rögzíteni"

Van víz is, meg kút is, „csak" a milliók hiányoznak

ECSEGFALVI KIVÁNSÁGOK

szétszedhető csavarokkal kellene a székeket rögzíteni" — mondja.

Visszafelé tartunk. Lassan esteledik, egyre több embert látok kannával, dézsával közlekedni. A kútra mennek, vízért. Felnőttek, gyerekek, ki gyalog, ki kerékpáron.

Dávid Pista hatodikos jól ismeri *Jutkát:*

„KALAPOLTUNK A TANÁCSNÁL"

— Majdnem szomszédok vagyunk — mondja. *— Elég jó tanuló, őrsvezető-helyettes. Sokszor beszélgetünk az iskoláról, könyvekről, játékokról. És szép lány ám az, de nagyon!*

Osztálytársa, *Nyíri Imre* is bekapcsolódik a beszélgetésbe:

— Nemcsak szép, jól is sportol! Igaz, még nem nyert semmit, de hát télen az osztályteremben tornászunk, ott meg nem nagyon lehet villogni...

— S mit tudtok a fogászatról?

Imre lemondóan legyint, vidám arcára fagy a mosoly.

— Azt tudom, hogy nincs orvos — mondja. *— De ez nem vigasztalt, amikor megtörtént a baj. A szüleim elvittek egy másik községbe, ötször kapaszkodott belém a doki, amíg kirántotta a lukas fogamat.*

Ahogy ismerem a hazai, bizony szomorú statisztikát, nem biztos, hogy csak azért lukas *Imre* és a többi gyerek foga, mert nincs a közelben orvos. Viszont orvos nélkül biztos, hogy több ember jajveszékelhet dagadt ábrázattal...

— A Luca széke nem készült olyan lassan, mint a fogorvosi rendelő — sóhajt *Bencze Elemér* társadalmi tanácselnök. *— Kalapoltunk a Békés megyei Tanácsnál, a megyei főorvosnál, végül idehoztak valami selejtes berendezést. Vissza kellett küldeni. Most van egy, de a felszerelés még így is hiányos. Nemrég kaptunk pénzt arra, hogy fizetni tudjuk a fogorvost, aki Dévaványáról hetente egyszer jön ide.*

Hirtelen furcsa gyanú támad bennem: csak nem a községi tanács, illetve az iskola vezetői bízták meg *Jutkát* azzal, hogy írjon szerkesztőségünknek?! Gyorsan elbúcsúzom az igazgatótól, és meg sem állok Siposék portájáig.

A VÍZTORONY ÁRA

*Judité*k háza is új, tavaly épült. Sipos mama az étkezőkonyhába tessékel, ahol hőtárolós villanykályha ontja a meleget. *Jutka* itt tanul, holnapra készíti a leckét. Gondolatban igazat adok *Dávid Pistának:* a lány igazi kun szépség. Kicsit mandulavágású, nefelejcskék szeme ragyog, villog hibátlan, hófehér fogsora. Most már igazán és csakis az érdekel, hogy miért foglalkoztatja a falu sorsa ennyire, egyáltalán — milyen gondolatok lakoznak a csinos fejecskében?

Jutka szívesen félretolja a füzetét, picit összeráncolja homlokát, míg eszébe jut, hogy jé, tényleg ő írt nekünk...

— „Súgott" valaki, amikor megfogalmaztad a kívánságaidat? — kérdeztem.

Majdnem megsértődik, szinte dühösen válaszol:

— Hogy tetszik ilyet gondolni? Azt biztosan tudom, hogy nemcsak én akarok vízvezetéket, fogorvost a falunak, tornatermet az iskolának. Erre mindannyiunknak szüksége van. Ezért írtam, és szerintem nincs ebben semmi rendkívüli.

— Tisztában vagy azzal, hogy mi mennyibe kerül? Mondjuk egy kiló kenyér, egy tábla csoki, vagy egy víztorony?

Jutka fillérre ismeri az árakat. Persze nem a víztoronyét; arra azt mondja: körülbelül egymillió forintba kerülhet. Nem sokat téved. S elárulja: szüleivel gyakran megy kirándulni, Trabanttal járják az országot. Látja, tapasztalja, hogy másutt, kisebb falvakban van már vízvezeték. Kérdezősködik s elmondják, hogy nem újság a fogorvosi rendelő, a tornaterem. Azt természetesen nem tudja, hogy *Ecsegfalva* évente 320 ezer forintból gazdálkodik és nem csupán az itt élő emberek, hanem a község vezetői is nagyon szeretnének többet tenni a jólét melletti jobb, emberibb körülményekért.

Jutka nem tudhat mindent, minthogy nem is rendkívüli gyerek. Tanul, sokat olvas, játszik, segít az édesanyjának és rengeteg levelet ír az ország legkülönbözőbb tájain élő barátnőinek. A maga módján próbált segíteni a nagyobb közösség, *Ecsegfalva* sorsán. Ezzel „elpuskázta" ugyan a lehetőséget, hogy saját magának kívánjon valamit, de éppen így tudott megfogalmazni nem három, hanem ezernyolcszáz kívánságot.

Tudom, nemcsak ebben a községben nincs még vízvezeték, fogorvosi rendelő, tornaterem. Viszont remélem, és hiszem, hogy *Sipos Jutkák* sem csak ebben a községben vannak.

Dési Péter

Fotó: Gaál Zoltán

Nemrég hármas ikrek születtek Budapesten: Acsai Beáta, Béla és Gábor. Azok a hármas ikrek, akikkel mi beszélgettünk már tizenkét évesek.

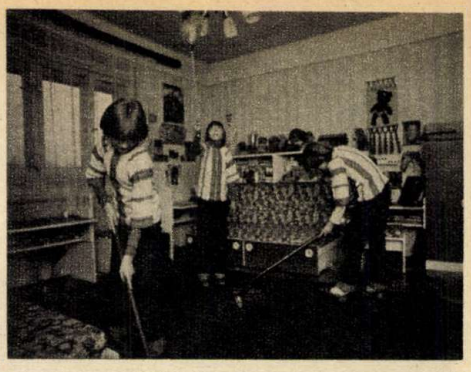

A HÁROM

Ha ikreket látunk az utcán, megfordulunk utánuk, érdeklődéssel figyeljük őket. Hármas ikrekkel még ritkábban találkozunk. Mi ismerünk egy ilyen családot: Nedoba Kati, Zsuzsa és Magdi egy napon született: 1968. július 8-án.

Lehet, hogy ők mindig egyet gondolnak, egyformán cselekednek? Jobban ragaszkodnak egymáshoz, mint kistestvér a bátyjához vagy nővér az öccséhez? Talán vita és összezördülés elő sem fordulhat náluk? Hogy telnek hétköznapjaik, milyen az életük?

AZ IKREKET KERESIK?

Csípős, ködszagú délutánon mentünk el a Budapest XV. kerületi, Ifjú Gárda tér 8. szám alatti házhoz. Már jó ideje bolyongtunk a környéken, és kissé csüggedten érdeklődtünk a járókelőktől, melyik az Ifjú Gárda tér? Bizonytalan válaszokat kaptunk.

— Nem tudják, hol laknak az ikrek? — toldottuk meg a kérdést.

— Miért nem kezdték mindjárt ezzel? Őket mindenki ismeri errefelé — mosolyodott el az egyik néni, és elmagyarázta, merre menjünk.

A kertes családi ház egyik tágas szobája az ikreké. A polcokon könyvek, játékok sorakoznak. Mindhárman kényelmes, jól megvilágított íróasztalnál tanulnak. Szobájukban rend és tisztaság van, a takarítást közösen végzik. Ha Kati porszívózik, Zsuzsa port törölget, Magdi söpröget. Ahol hárman serénykednek, gyorsan halad a munka.

Szívesen segítenek a mamának a főzésben is, főleg, ha csokiöntetes piskóta készül, mert azt mindhárman egyformán kedvelik.

ÖSSZEKEVERTÉK ŐKET

Zsuzsa és Magdi hasonlítanak a legjobban egymásra. Kati vonásai kicsit mások. Az óvó néni kettőjüket gyakran összekeverte, de egyszer még a mama is, igaz háttal álltak neki. Ha virágot rajzoltak az óvodában, Zsuzsa és Magdi három szál ibolyát vetett papírra, pedig nem lesték egymás rajzait. Az is előfordult, hogy születésnapjukon ugyanazzal az ajándékkal lepték meg egymást. Volt úgy, hogy Zsuzsa ment vásárolni, és elfelejtett lisztet venni. Másodszorra Kati szaladt el a boltba, és az elárusítók nem vették észre a cserét. Ha ipi-apacsoztak, könnyen megtréfálták a többieket, mert a hunyónak fogalma sem volt, melyiküket találta meg.

Zsuzsit és Magdit gyakran összekeverik, csak Kati vonásai mások egy kicsit. Ő „Nedobább"...

— Mindig együtt játszotok? — kérdeztem a lányokat.

— Mostanában igen. Olyat játszunk, amit hárman jobban lehet, például kártyázunk vagy társasjátékozunk — mondta Kati.

— Nem volt így mindig. Kisebb korukban Kati és Zsuzsi jobban húzott egymáshoz. Összedugták a fejüket, félrevonultak. Katit kihagyták a játékból — egészítette ki a mama.

— Sohasem veszekedtek?

— Dehogynem! — vágták rá egyszerre. — Gyakran hajba kapunk játék közben, de még a tanuláson is. Persze a harag nem tart sokáig. Ha a barátnőinkkel veszekszünk, nehezebb a békülés.

NEM EGYFORMÁK!

Mindhárman az Alagi téri Általános Iskola hatodik osztályába járnak. A „bajok" elsős korukban kezdődtek. Nem volt a suliban olyan pad, ahol a három gyerek elfért egymás mellett. Egy padba csak két gyerek ülhetett. De melyikük legyen az a

NEDOBA

kettő? Nehéz volt a döntés, hát úgy oldották meg a dolgot, hogy időnként — cseréltek.

Ahogy nőnek, külsejük is, természetük is változik. Már Zsuzsa és Magdi sem hasonlít teljesen egymásra. Magdi például magas, Zsuzsa mély hangon énekel. Zsuzsa az idén növésben elhagyta Katiékat. A „pöttyös" könyveket olvassák legszívesebben, Kati egyik kedvence az ikrekről szóló Erich Kästner regény: A két Lotti. Kati barkács szakkörre jár — itt készült a mama karácsonyi ajándéka — Zsuzsa fotózik és Magdi a könyvbarát szakkör tagja. De még most is szívesen hordanak egyforma ruhát. Kati — édesanyja szerint — szorgalmas, Magdi és Zsuzsa lustábbak. Kati óvónő szeretne lenni, Magdi talán fotós, Zsuzsa, aki ügyesen rajzol, képzőművész.

Az ikrek életének egy pillanatát ragadtuk ki, milyenek most, tizenkét éves korukban. Mire felnőnek, még többet változnak. Vágyaik, törekvéseik, pályaválasztásuk meghatározza további életüket. Önállóak lesznek, mind más-más egyéniség.

Az a kapcsolat, ami születésük pillanatától köti össze őket, sok mindenre magyarázatot ad. Ugyanattól a tápláléktól növekedtek, erősödtek és ugyanazt a szeretetet, féltést kapták édesanyjuktól. Ők hárman mindig erősen ragaszkodnak egymáshoz. Az is lehet, hogy még nagymama korukban is egyforma ajándékkal lepik majd meg egymást a szülinapjukon.

Géczi Éva

Fotó: Szalay Béla

Emlékezésem udvarán

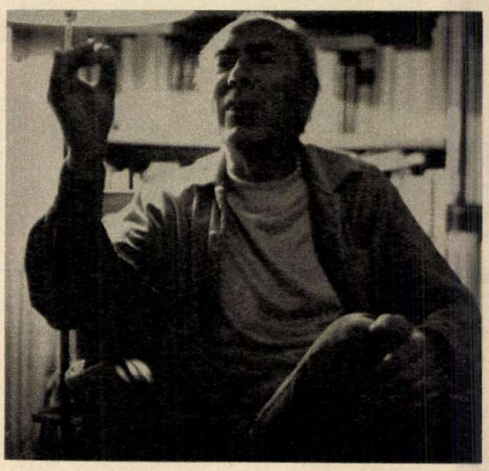

„Szeretem szép mesterségemet, a nekem mindig örömet adót, mely élteti a hitet bennem, hogy kapott képességemmel jó ügyet szolgálok."

(Reich Károly grafikusművész)

„Királyném, kigyúltak a lángok
Aranyos hintónk, íme száll,
Ma a nép közé vegyülünk el,
Te a királyné s én a király"

(Ady Endre)

Gyerekkoromban, emlékszem, alig vártam már olvasás közben, hogy a könyvben képes oldal jöjjön, és amikor ilyenhez értem, sokáig nézegettem a rajzot, újra átélve a történetet.

— Az ön gyűjteményes albumát lapozgatva egyre-másra ismerem fel kedves hőseimet, régi barátaimat, a kopott gúnyájú rókát, a furfangos szegény embert, a kényes királykisasszonyt, a lila orrú ördögöt, vagy éppen Nemecseket, a Pál utcai fiúkból. Furcsa így együtt látni különböző könyvek illusztrációit, mert habár mindegyik más, mégis ugyanannak a kéznek alkotása. **Hogyan születnek ezek a képek?**

— Megkapom a kiadótól a készülő könyv gépelt kéziratát, elolvasom, majd másodszor is átfutom, de most már bélyegnyi rajzos jegyzeteket készítek, ami és ahogyan eszembe jut a szövegről. Utána nekiülök és megrajzolom, megfestem az illusztrációkat. Van, aki rettenetes kínokról számol be, amiket alkotás közben él át; én — nem szégyellem — „egyszuszra", könnyedén rajzolok, ha már érzem, mit akarok!

— Gyerekkori pillanatkép gyönyörű leírásával kezdi említett albumát.

„Kitártam már a kapukat emlékezésem udvarán. Hajts be rajta szép Mirzáddal, a folyton futó, habtól ékes, sallangos szerszámú szép lovaddal, karádi nagyapám. Hozd el újra ajándékaidat, nekünk mindig szegényeknek — mama küldte nagy kenyeret, tejet, tejfölt, és cseresznyét, szivarodnak jó illatát, fényes csizmád kopogását. Ültess föl a ló hátára — arra a szép paripára és kiáltsál rám, ahogy szoktál — „húzd ki magad és ne félj!" **Kérem,**

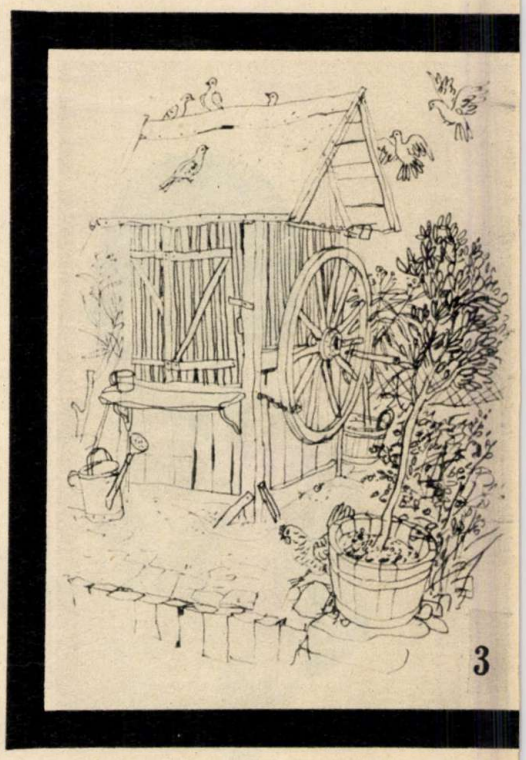

folytassa az emlékezést, mesélje el, hogyan lett önből grafikus!

— Lehettem volna szülőfalumban, Balatonszemesen, borbély vagy szobafestő, de egyiket sem kedveltem, elküldtek hát szüleim Karádra nagyanyámhoz, ott kezdtem el a Hangya Szövetkezet (talán a mai ABC-hez hasonlítható bolthálózat volt ez) egyik boltjában kereskedősegédként dolgozni. A véletlen hozta, hogy a művészet lett a hivatásom, mert ugyan már annak előtte is rajzolgattam, főleg a ház körüli állatokat, tájakat, de én magam sem

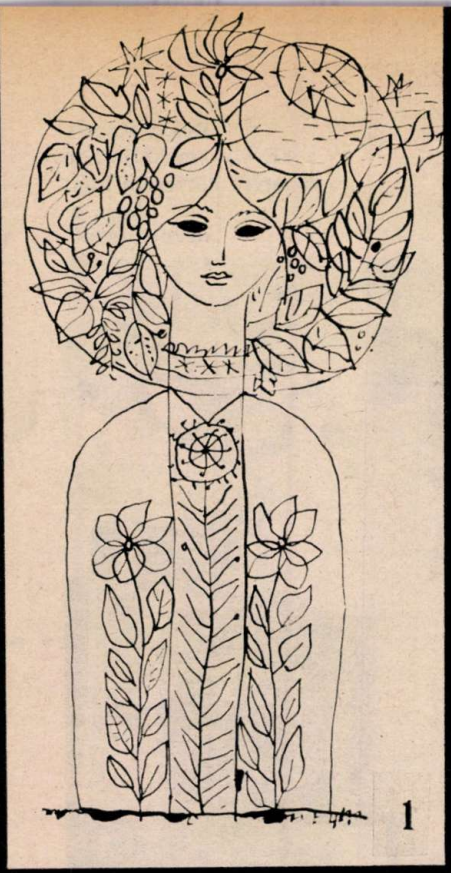

1

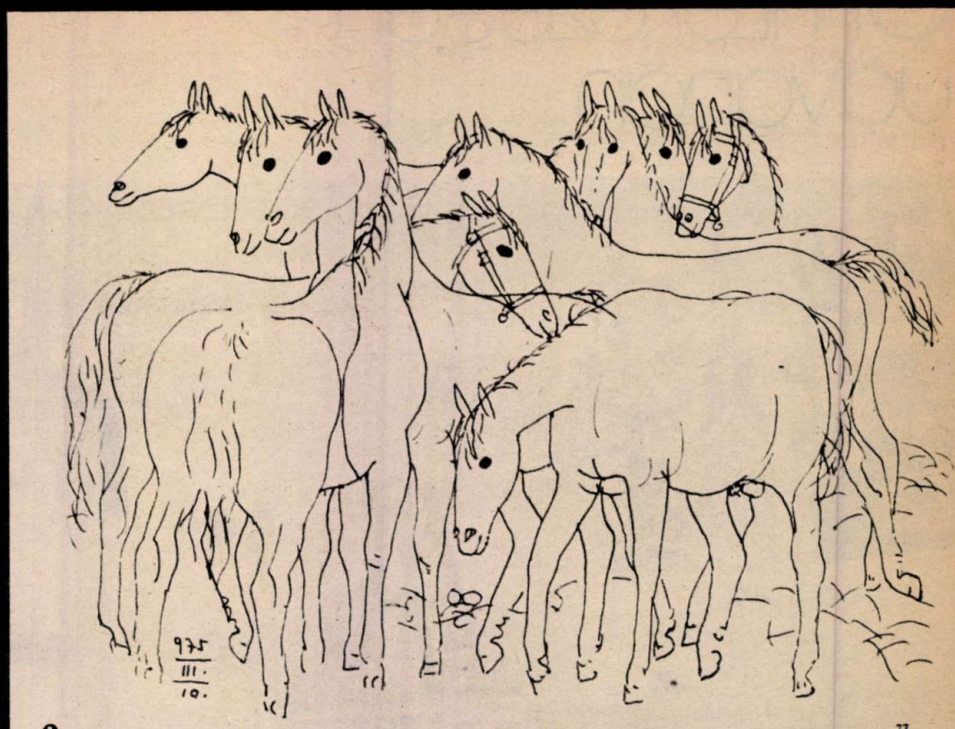

2

4

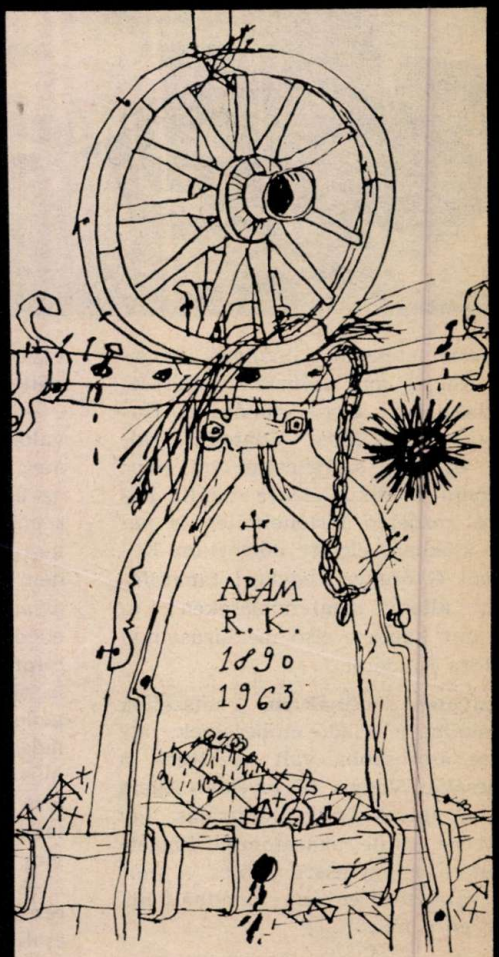

„1963 tele elvitte ablakunkból a virágzó nánikát — s a halál apámat" — emlékezik a művész

vetiem komolyan képeimet, arról meg hírből sem tudtam, hogy vannak olyanok, akik ilyen munkából meg is élnek!

Egyszer rámbízták a bolti kirakat díszítését. Arra járván a Hangya Szövetkezet reklámfőnöke, elcsodálkozott a rajzokon és azt mondta, ha már a kezemben lesz a kereskedősegédi oklevél, jöjjek fel Budapestre, hozzá, a pesti központba, ő kitaníttat. Így történt, hogy ugyan csak hat elemim volt, felvettek rendkívüli növendéknek az Iparművészeti Iskolába azzal a feltétellel, hogy

1. Illusztráció Petőfi Sándor: „Éj van" című verséhez.
2. „Figyelők" — a művész sok szállal kötődik gyerekkora világához.
3. A fiatalkori ceruzarajz már magán viseli a jellegzetes vonásokat.
4. Aki olvasta a könyvet, könnyen ráismer: „A szegény csizmadia és a szélkirály" című népmese illusztrációja ez.

Emlékezésem udvarán

Reich Károly a II. Gyermekklinikán az egyik kórterem falát látja el „néznivalóval"

mellette leteszem a hiányzó vizsgákat, vagyis mai szóhasználattal: leérettségizem. Egyik tanárom, Harangi Jenő, főleg állatokat rajzolt; ez nagy szerencsém volt, mert bennem ő rokonlélekre talált. Pályám kezdetén történelmileg is nehéz időkben, együtt dolgoztam Konecsni Györggyel, egykori tanárommal, állami megrendeléseken: ez idő tájt kaptam első megbízásaimat a Móra Kiadótól.

Szívesen csináltam, tetszettek munkáim a kiadó embereinek, így egyre szorosabbá vált közöttünk a kapcsolat. Vagyis fő tevékenységem lett a gyerekkönyv-illusztrálás. Így esett — szinte akaratomtól függetlenül — az egymásra találás. A műfaj választott engem, mondhatnám, nem én a műfajt.

— Ön mégsem csak gyerekeknek rajzol. Bűbájosan pajzán, vagy éppen megdöbbentően tragikus versillusztrációi, az adott irodalmi anyagokhoz simuló alkotásai számos könyvet díszítenek. **Különbözik-e egymástól a gyerekeknek és a felnőtteknek szánt munka?**

— Kizárólag a téma, a mondanivaló hatása, hangulata határozza meg illusztrációim stílusát. Tudja, az ember ritkán tud kibújni a bőréből. Még a 60-as évek elején elkezdett bosszantani, hogy én soha nem rajzolok olyan „vad" dolgokat, olyan egészen „másmilyeneket"; ebből elég, mondtam, egyik este becsíptem és telerajzoltam egy csomó lapot. Kicsit homályos szemmel, elégedetten néztem, lám csak! — ám másnap reggel borzadva meredtem műveimre, és úgy határoztam, egyelőre maradok az, aki vagyok. Rájöttem, hogy felszabadultságom benne van eddigi és majdani képeimben.

— Úgy mesélte el életét, mintha egy népmesét mondott volna. Nemcsak keze nyomán, de szavaiban is megszépül a világ. Sokat jár gyerekek közé, és gyakran keresik fel fiatalok rajzaikkal. **Mit mond nekik, hogyan igazítja sorsukat?**

— Akik felkeresnek, leginkább azt kérik tőlem, ítéljem meg képeik alapján, elég tehetségesek-e, hogy élethivatásul válasszák a képzőművészetet; szeretnék felszámolni eddigi életüket, otthagyni munkahelyüket, iskolájukat. A legtöbbjüket lebeszélem erről, mert habár minden művészet teljes embert kíván — a pálya elején még a diplomásoknak is nagyon nehéz megélniük —, sok hiábavaló kudarc érné őket, ami nem edzené, hanem kiábrándítaná a legtehetségesebbeket is! Persze kevesen fogadják ezt meg, pedig én éppen a nyugodt, szabad alkotásra akarom rábeszélni őket: hiszen bárkinek lehetősége van, hogy kedve szerint fessen, rajzoljon! Minden dolog létrehozása nagy örömet szerez, viszont öröm nélkül semmit sem lehet alkotni. A magam tapasztalata ez: úgy érzem, akkor is boldog ember lennék, ha bognár maradtam volna, mint apám. Persze csak akkor, ha megtaláltam volna abban önmagamat.

Somhegyi Béla

Fotó: Gaál Zoltán

GABONA / KETTŐS BETŰ / A VICC POÉNJA 1 / NEVES KÖLTŐ VOLT (BALINT) / RÉGI DZSUNGEL-FILMEK HŐSE / SZÍN, NVL. / KÓRUSVEZETŐ / ORAN RÉSZE! / CSINOS, TAKAROS / FÉNYES SZÖVET / KUTYAHÁZAK / ARRÉBB TOLNI / KOPASZ / ARANY JÁNOS KÖZISMERT KÖLTEMÉNYE / S / BELÜL KILÁT! / TERÍTÉSI KELLÉK, NVL. / LOEWE ISMERT ZENÉS JÁTÉKA / SZÍNHÁZIGAZGATÓ V. (MÁTYÁS) / KÉREK TŐLED / VERSTÍPUS / RÖTVAD / SZÍNHÁZI EMELETI ERKÉLY / KÖRÚT, RÖV. / VÍVÓPÁLYÁK / DUPLÁN: APUCI / ... PAZ / SZOBROT FARAG / OSZTRÁK AUTÓJEL / BÉKÉS MEGYEI VÁROS LAKÓJA / KISKUNSÁGI KÖZSÉG / CSÚNYA / HÁZVÉG! / NEM EGYENESEN / NÖVÉNY / KÖTELÉKET LEVESZ / VALERIÁNBAN VAN! / ELKÉPZELÉS / T. M. M. / ARRA A HELYRE ELŐADÓ ROV. / HÚSOS LEVELŰ VADVIRÁG / VÁLLALAT, RÖV. / KÉSZPÉNZ / PERC / A VICC POÉNJA 2 / PALIKA / MÁRIA BECÉZVE / „A" VALUTACSEMPÉSZ / STRONCIUM / OSON EGYN. / ZENEKARI MŰFAJ / UGYAN! / TAVASZI ÜNNEPI DÁTUM / NAGY ÍRÓNK / PL. SISKA XÉNIA / ÜGYEFOGYOTT / HEGYTETŐ / ROHANÓ / ÖLTÖZET / ELSZÖRNYED / KÖTÖSZÓ / RENDEZŐ (LÁSZLÓ) / EDZETT VAS / GÖNGYÖLEGSÚLY / PAPRIKA JANCSI / BOGÁR ÁLCÁJA / SZÜLŐ BECÉZVE / FÉNYES PONGYOLAANYAG / NEUTRON / NAGY LÉGYFAJ / BŐR / TŰZÁLLÓ EDÉNYEK VÁROSA / RITKA / MAUNA ... (VULKÁN) / RÉZ, VANÁDIUM / KOBALT / SZORGALMAS ROVAR / HUZAL / EDZŐ / RÉSZEIRE TEKER / ANTIMON / A VÉGÉN FOLYT! / BEFEJEZŐDIK / BAGOLY / KENU ANGOL ÍRÁSSAL / BAROMFI / NŐI NÉV / RÉGI FŐNEMESI RANG / NITROGÉN VEGYJ. / ROBBANÓ LÖVEDÉK / HOLLAND AUTÓJEL / TÜSKÉS SZÁRNYÚ HALFAJ / HELYEZ / NOHA / RADIUS / BELGA AUTÓJEL / ..., -EN, -ÖN / ROMÁN AUTÓJEL / MEZŐGAZDASÁGI ÁG / LITER / Y

POÉNVADÁSZAT

SÍ TALPALÁVALÓ

Tulajdonképpen a sífutással kezdődött a sportág. A krónikák szerint már 1843-ban rendeztek Norvégiában sífutóversenyt. Alapfokon talán ehhez a szakághoz kell a legegyszerűbb felszerelés, s biztatásként azt is hadd mondjuk el, hogy még napjainkban is ez okozza a legkisebb megpróbáltatást a szülői pénztárcáknak. Az is igaz viszont, hogy kevesebb örömet is nyújt gyakorlójának. A sík, vagy enyhén dimbes-dombos terepen ugyancsak meg kell küzdeni az előrejutásért. „Güris" sportág – szokták rá mondani, és aki látta már egy nagyobb verseny befutóját, az elgyötört, fáradt arcokat, annak nem kell erről sokat magyarázni. Napjainkban a felnőtt versenyek távja a férfiaknál 15 és 30 km (az úgynevezett símaratoni 50 km!), a nőknél 5 és 10 km. A váltófutás távja 4×10 km (férfiak) és 3×5 km (nők). A nemzetközi sífutóversenyek közül két viadal emelkedik ki. Az egyik az úgynevezett Holmenkollen, amelyet 1883 óta rendeznek a norvégok, a másik a svéd Vasa-futás, mely egyben a sísport történetének legnagyobb tömegeit mozgatja meg, tekintve, hogy a valamivel több mint

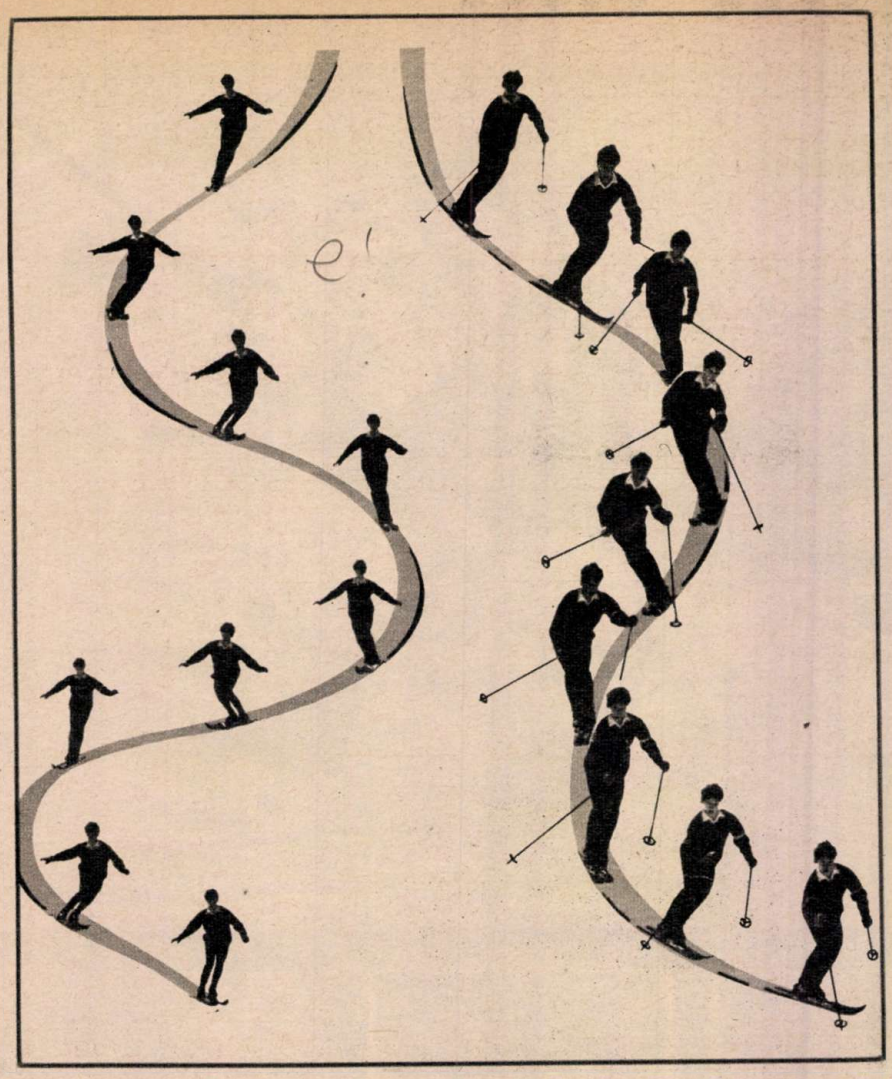

85 (!) km-es távon évről évre tízezrek indulnak, a legfiatalabb korosztálytól a legidősebbekig.

A síugrás hazája is Norvégia, és a sporttörténészek még azt is feljegyezték, hogy az első versenyt húsz méterrel nyerték még valamikor 1862-ben. Azóta már a 170 métert is túlszárnyalták a bátor férfiak az úgynevezett sírepülőversenyen. (Ez még azon kevés sportágak közé tartozik, ahol a férfiak őrzik „előjogaikat".) A sífutás és a síugrás az úgynevezett északi sportágak közé tartozik, s a kettő összekapcsolása adja az északi összetett versenyt, amelyben a két számban legmagasabb pontszámot elért versenyző szerzi meg a győzelmet.

Amikor az emberek általában sízésről beszélnek, akkor többnyire az alpesi sízésre gondolnak, amelynek legegyszerűbb fajtája a lesiklás. Ezt a legegyszerűbb szót persze idézőjelbe kellene tenni, hiszen egy 3000 méter hosszú, 800–1000 méter szintkülönbségű pályán végigságuldani óránként mintegy 100 kilométeres sebességgel . . . – ez valóban a legbátrabbak sportja. Az egyre szaporodó balesetek mutatják azonban, hogy – nem mindig a legszerencsésebbeké.

A műlesiklásban és az óriás-műlesiklásban a versenyzőknek kapukkal megjelölt útvonalon kell lesiklaniuk, meghatározott esésszögű és hosszúságú pályán. Újdonságként az 1977–78-as idényben már a párhuzamos műlesiklás kiírására is sor került a Világ Kupasorozatban, ahol a sízők már nemcsak az idővel, hanem – a közönség nagyobb szórakozására – egymással is versenyezhettek.

Az alpesi összetett verseny a lesiklásból és a műlesiklásból tevődik össze, ám az óriás-műlesikló versenyszám térhódítása óta napjainkban már szívesebben rendeznek úgynevezett hármas összetett versenyeket.

Nem hisszük, hogy van a mai gyerekek között olyan, aki a televízió jóvoltából ne élvezett volna végig egy vagy akár több izgalmas világversenyt, olimpiát, világbajnokságot, Világ Kupa-összecsapást. Egyszerű volna azt mondani: tessék, úgy kell csinálni, ahogy tőlük láttátok, látjátok! Régebben **Jean-Claude Killy, Karl Schranz,** újabban **Ingemar Stenmark, Annemarie Moser-Pröll** . . . hát igen. Álmában bárki utánozhatja a legjobbakat. Aki azonban komolyan hozzá akar kezdeni ehhez a szép sportághoz, annak két véleményt ajánlunk a figyelmébe.

Az egyiket **dr. Apor Péter** mondja, aki nemcsak sport-tudományos kutató és orvos, hanem maga is gyakorló sízó:

– A sízést minden életkorban el lehet kezdeni. Nagyon fontos azonban, hogy fizikailag felkészülten fogjon hozzá mindenki a gyakorlásnak. A sízésben elsősorban az izmok, az ízületek és a szalagok vannak terhelve, ezek megerősítése pedig nem hetek, hanem hónapok munkája. De aki felkészült, akinek megfelelő felszerelése van, annak is tanácsos szakszerű irányítás mellett megkezdeni az ismerkedést ezzel a fránya csúszós csapadékkal, amit hónak nevezünk, s ami azért sok derűs élményhez, örömteli pillanathoz segíthet, ha már baráttá fogadott bennünket.

A másik vélemény **Kővári Károlyné**é, aki egymaga több, mint hatvan magyar bajnoki címet nyert pályafutása alatt. (Nem tévedés: hatvanat!)

– Kislányom, Enikő – sok úttörő-olimpiai bajnoki cím megszerzése mellett – tizenegy éves korában nyerte első felnőtt bajnoki aranyérmét. Sokan azt mondták: persze, a család hatása, akarata. Pedig nem, mi nem akartunk belőle mindenáron bajnokot nevelni. Azért foglalkoztunk vele kicsi kora óta, hogy megszeresse ezt a nagyon egészséges sportot, s hogy örömét lelje benne. Mert én azt hiszem, hogy nálunk, Magyarországon elsősorban az a szerepe a sísportnak, hogy elősegítse az emberek edzettségét, egészségük megőrzését.

Kocsis L. Mihály

A VÉGTELEN HÓ ÉS JÉG BIRODALMÁBAN, KUTYÁK VONTATTA SZÁNNAL HALADT CÉLJA FELÉ A BÁTOR JAPÁN. AZ EGYIK NÉGYLÁBÚ EKKOR MÁR KICSINYEIT HORDOZTA

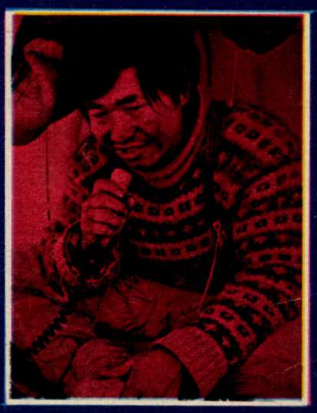

UEMURA RÁDIÓÖSSZEKÖTTETÉST TARTOTT FENN A BÁZISSAL, EGYIK ADÁSÁBAN KÖZÖLTE AZ ÖRÖMHÍRT IS: MEGSZÜLETTEK A FEKETE-FEHÉR KISKUTYÁK

UEMURA 55 NAPJA

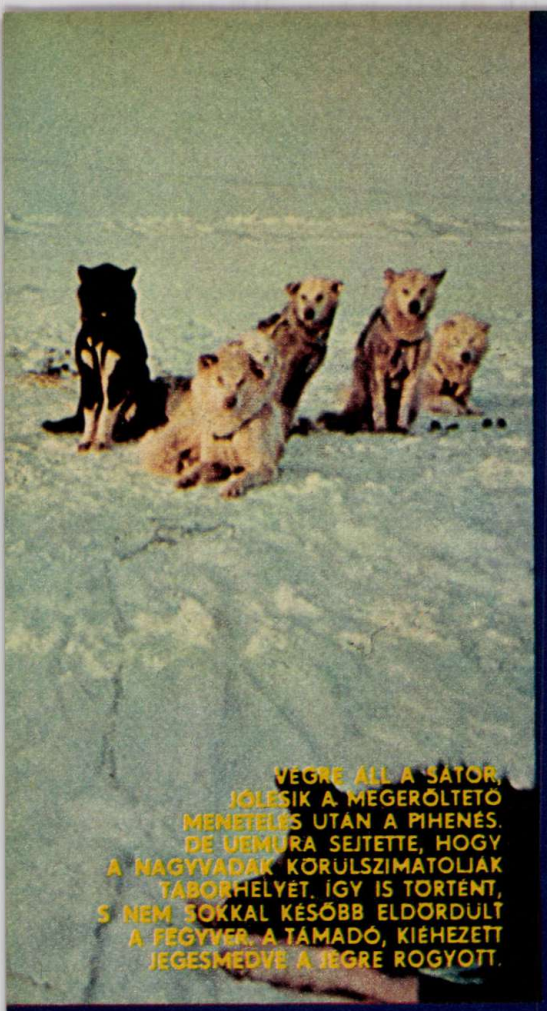

VÉGRE ÁLL A SÁTOR, JÓLESIK A MEGERÖLTETŐ MENETELÉS UTÁN A PIHENÉS. DE UEMURA SEJTETTE, HOGY A NAGYVADAK KÖRÜLSZIMATOLJÁK TÁBORHELYÉT. ÍGY IS TÖRTÉNT, S NEM SOKKAL KÉSŐBB ELDÖRDÜLT A FEGYVER. A TÁMADÓ, KIÉHEZETT JEGESMEDVE A JÉGRE ROGYOTT.

Mínusz 45 fokos hidegben, 1978. március 6-án indult el Uemura Cape Columbiából és április 29-én ért célhoz. A japán felfedező nyolcszáz kilométert tett meg, hóviharral dacolva, jéghasadékokon átkelve. Jó esetben napi húsz kilométert haladt, de volt olyan nap, amikor csak két kilométert jutott előre. Ötvenöt napig tartó útja során nemegyszer veszteglésre kényszerült a mostoha időjárás miatt, egy kiéhezett, támadó jegesmedve ellen használnia kellett a fegyverét is.

A négyszázötven kilogramm súlyú szánt tizennégy kutya húzta. Uemura naponta öt-hat órát aludt, és egyszer evett. Az út felénél az egyik kutyának kicsinyei születtek. Uemura végig rádióösszeköttetést tartott fenn a kanadai bázissal. A rádió a néha elviselhetetlennek tűnő magányosságon is átsegítette.

Az Északi-sarknak nincs kiterjedése, azaz szélessége és hosszúsága. Tulajdonképpen egy olyan matematikai pont, ahol a Föld elképzelt tengelye metszi a Föld felszínét. Uemura vállalkozásának sikerét igazolta és pillanatnyi helyzetét folyamatosan ellenőrizte egy műbolygó. A szánján elhelyezett adókészülék rádiójeleket sugárzott a Nimbus 6 nevű meteorológiai kutatóbolygóra. A műbolygó minden százhetvenedik percben haladt át az Északi-sark felett.

Korunk technikai csodái mit sem kisebbítenek Naomi Uemura vállalkozásának jelentőségén. A hatalmas jégtenger, a kemény hideg, az egyedüllét próbára tette a japán felfedező – vagyis az ember – tűrőképességét, akaratát és erejét.

G. É.

(A National Geographic nyomán)

Ha Rubik Ernő nem találja kísérleteinek darabkáit, azonnal kislányánál, Annánál keresi

5 4 9 7 3 2 8 6 1 9 4 3 7 2 8 5 6 1 3 5 4 9 7 3 2 8 6 1 9 4 3 7 2 8 5 6

9 7 3 2 8 6 1 9 4 3 7 2 8 5 6 1 3 5 4 9 7 3 2 8 6 1

Ez már a „bűvös-család" új tagja: a dominó

A múltkor trolira vártam. Zsúfoltan és méltóságteljes lassúsággal evickélt be az állomásra. A tömeg meglódult, mindenki az ajtókat ostromolta. Na, erre se szállok fel, megvárom a következőt! — morfondíroztam, s pillantásom közben a trolivezetőre esett.

A fiatal férfi — a végállomás pár percnyi pihenőszünetében — cseppet sem idegeskedett a tömeg miatt. Míg az ajtók előtt dúlt a harc, ő elmerülten forgatott egy színes, apró kockákból álló, nagyobb kockát. Játszott!

A bűvös kocka — mert ez volt a kezében — valóban megbűvöl mindenkit, gyereket és felnőttet egyaránt. Érdemes megismerkedni az alkotójával, egy különös, játékos emberrel.

MINDIG A MATEKKAL JÁTSZOTT

Rubik Ernő — az Iparművészeti Főiskola adjunktusa — mindössze harmincöt esztendős. Kevés beszédű, igen egyszerű ember. Aki az utcán találkozik vele, nem gondolná, hogy játékai felett — szerte a világban — tudós matematikusok töprengenek, s bűvös kockáját kezdi megismerni egész Európa és az amerikai kontinens.

A főiskola belsőépítész-szakán tanít. Ott ismerte meg úgyszintén belsőépítész feleségét is, aki most a másfél éves, aranyszőke kis Annát neveli otthon. Ez a gyerek valószínűleg később sem fog unatkozni, hiszen tágas járókája már most is tele van a papa játékkísérleteinek darabkáival. Ha Rubik Ernő valamit nem talál, rögtön a lánya birodalmában keresi.

Elég kanyargós volt az életútja. Repülőgép-tervező édesapjától örökölte a műszaki érdeklődést, de indulásként a művészeti gimnáziumban szobrásznak tanult, Somogyi József mester keze alatt. Első diplomáját a Budapesti Műszaki Egyetem építészmérnöki karán szerezte, a másodikat pedig az Iparművészeti Főiskolán, mint belsőépítész.

— Gyerekként mi érdekelte a legjobban? Mivel szeretett játszani?

— Legszívesebben az eszemet tornáztattam. Nekem a matek sosem volt valami szörnyűséges rém, „akitől" félni kell, „akivel" birkózni kell. Kihívtam a matekot játszani, barátságos mérkőzésre. S miközben versenyeztünk, meg is barátkoztunk!

— Mindig ötöse volt matekból?

— Igen, de ez egyáltalán nem számít. Nem az az érdekes, hogy valakinek jelese van-e például rajzból, hanem az, hogy valami belső kényszer hajtja-e afelé, hogy jól vagy rosszul, de rajzoljon... Az érdeklődés a fontos. Az, hogy azon a két kis lyukon, amit a szemünknek nevezünk, ne csak kinézzünk, hanem lássunk is meg valamit!

Rubik Ernő sosem gondolt arra, hogy ő valaha játékot fog tervezni. Talán ott kezdődött az egész, hogy főiskolai tanítványain észrevette: nehezen tudnak a térben elképzelni egy tárgyat, egy formát. Másik „felfedezése" az volt, hogy a gyerekek és a fiatalok nem tanultak meg elég felszabadultan játszani az őket körülvevő világgal. A kavicsot felveszik, a vízbe hajítják, pedig megnézhetnék csodálatos formáit és színeit. Járják az erdőt, de nem állnak meg egy különös formájú gyökér, fatörzs előtt, hogy megmozgassák ezzel a látvánnyal a fantáziájukat.

— Minden magában hordja a játék lehetőségét. A létező egész világ!

A KOCKÁNAK FEJE, LÁBA...

A látszólag legegyszerűbb, de valójában igen bonyolult formával — a kockával — kezdett foglalkozni. Tervezőasztalán halomnyi jegyzet, számítás, vázlatrajz árulkodik arról, hogyan vezetett az útja a bűvös kockáig, illetve ma már a „bűvös család" több játéktagjáig.

S persze itt vannak kísérleti játékai is: végig lehet követni több éves munkájának lépcsőfokait. Itt van az asztalon az eredeti, igen-igen egyszerű „mo-

5 4 9 7 3 2 8 6 1 9 4 3 7 2 8 5 6 1 3 5 4 9 7 3 2 8 6 1 9 4 3 7 2 8 5 6

A sárga-piros testű „kígyóból" lehet varázsolni gömböt, kutyát, zsiráfot vagy ablakkeretet...

3

5 4 9 7 3 2 8 6 1 9 4 3 7 2 8 5 6 1 3

dell", a későbbi számokat viselő vagy pettyes oldalú kocka, no meg a kis Anna legkedvesebb játéka, a babát formáló — fejjel, kézzel, lábbal ellátott — kocka is...

AMIKOR LEMARAD A KOMPUTER

A játékhalomból előhalásztam egy alaposan összekevert oldalú, a hat alapszín minden pompájában összevissza virító bűvös kockát, s megkérdeztem:

— Mennyi idő alatt tudja úgy összerakni, hogy minden oldalán egyforma színű legyen a kilenc kis négyszög?

— Két és fél perc a rekordidőm — válaszolta csendes mosollyal. — Persze, ha edzésben vagyok!

— Hát akkor mérem az időt... kezdje el!

Izgalmas percek következtek. Rubik Ernő boszorkányos gyorsasággal tekergette a kockát. Rémülten figyeltem, milyen hidegvérrel „szétrombolja" a már kész oldalakat, hogy

A BŰVÖS

43252003274489856000

Meghökkentél ettől a kilométeres számtól? Pedig valószínűleg ismered, mit takar... Talán már játszottál is vele, elmerülten forgattad-tekerted, dühösen sutba vágtad, ha nem sikerült. De hamarosan újra kezdted a játékot, mert nem hitted el, hogy egy ilyen pofon egyszerű feladat kifogjon rajtad! Bűvös játék, csodás játék, pedig csak egy színes kocka, semmi más!

Ez volt a kísérleti kígyó-játék: kékre-pirosra festett fából

6 1 3 5

4 9 7 3 2 8 6 1 9 4 3 7 2 8 5 6 1

Néhány változat a bűvös kocka „előnyei" közül, hiszen hosszú út vezetett a sikerig, a BNV díjáig, a világszenzációig

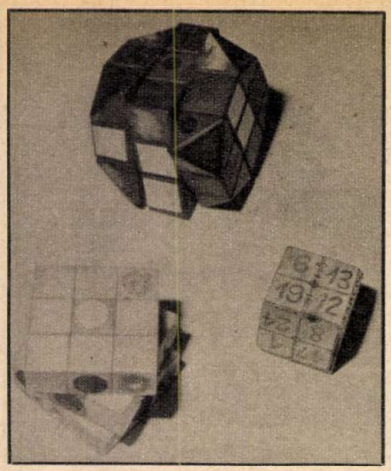

A Stern nyugatnémet magazin így hirdeti a „Buevoes Koczka" érkezését, amelyet húsz márkáért lehet azon a tájékon kapni

újabb helyre parancsolja a színeket.

— Nem akarom közben zavarni, de legalább nekem árulja el: mi a kocka titka?

Csavargatta a kockát, s közben nevetve felelte:

— Nincs semmi titok! Rodolfo is ezt kérdezte, de neki sem tudtam mást válaszolni. Csak matematikai logika van, de amíg azt elmagyaráznám, több hónap is eltelne. Inkább megcsinálom... tessék, készen vagyok!

Hihetetlennek tűnt: öt perc alatt helyre rakta azokat a fránya színeket.

— Egy komputernek még rövidebb idő kellene — mondtam fejcsóválva.

— Ne gondolja! Az emberi agy többet ér. Egy komputer ebben a versenyben bizony lemaradna...

AZ A KILOMÉTERES SZÁM

Térült-fordult, s egy angol nyelvű, matematikai szaklapot tett elém.

— A cambridge-i egyetem matematikusai kiszámították, hogy a bűvös kocka kis színes négyzetei hányféle variációban helyezkedhetnek el. Mit gondol, mennyi ez?

— Több száz, esetleg ezer is lehet...

— Kicsit alábecsülte a kocka varázserejét. Íme, a szám: 43 252 003 274 489 856 000 ... Ez egy tíz a tizenkilencedikén nagyságrendű szám. Az angol matematikusok elméletben azt is kiszámították, hogy ha egy komputer minden egyes mikrosecundum — a másodperc milliomod része — alatt elkészít egy variációt, akkor sok millió évig tartana, amíg minddel készen lenne.

Kicsit zúgott a fejem, forgott körülöttem minden.

A bűvös kocka — amelyet már árulnak Ausztria, Belgium, Svájc, Nyugat-Németország és Anglia játéküzleteiben, amely elnyerte 1978-ban a BNV díját, s amelyből egymillió dollár értékben rendeltek a Politechnika KTSZ-től az amerikai földrész országaiba — csendben lapult a tenyeremben. Egy világhódítótól illik ez a szerénység!

Somos Ágnes

Fotó: Szalay Béla

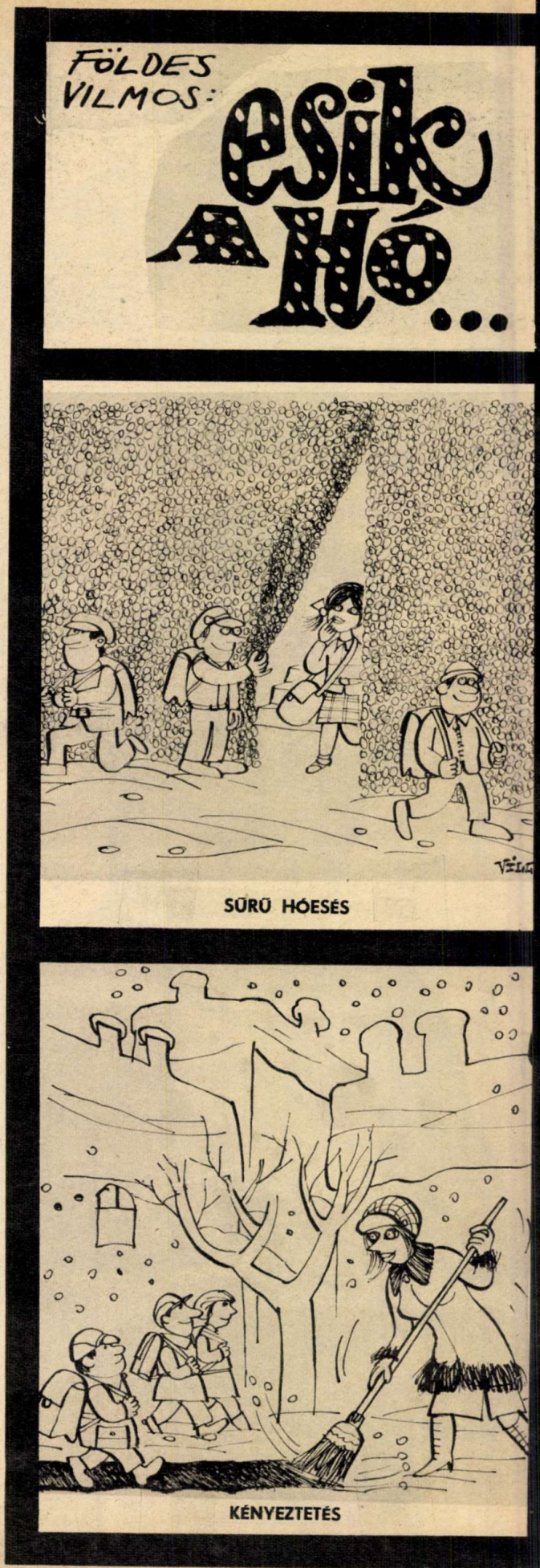

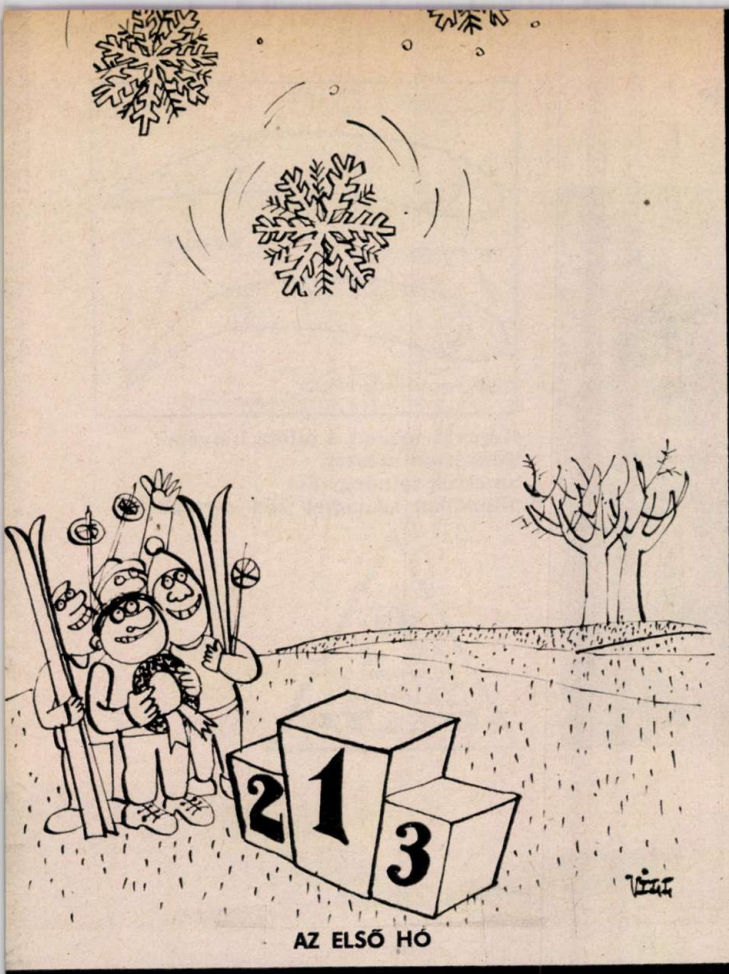

AZ ELSŐ HÓ

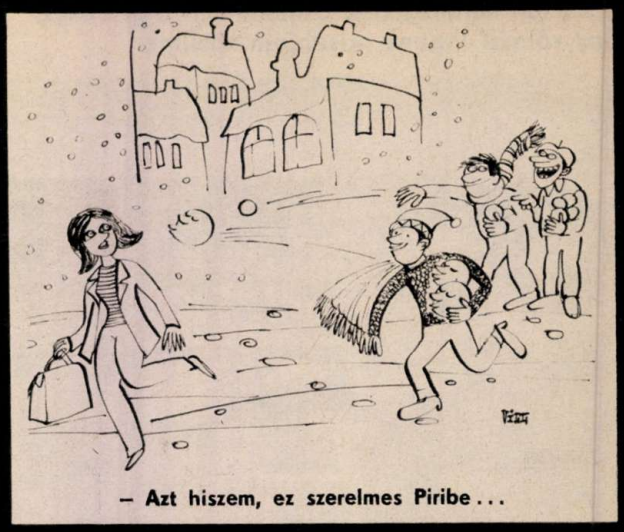

– Azt hiszem, ez szerelmes Piribe...

HÓSZÁLLINGÓZÁS

– Mindenáron szánkózni szeretnének...

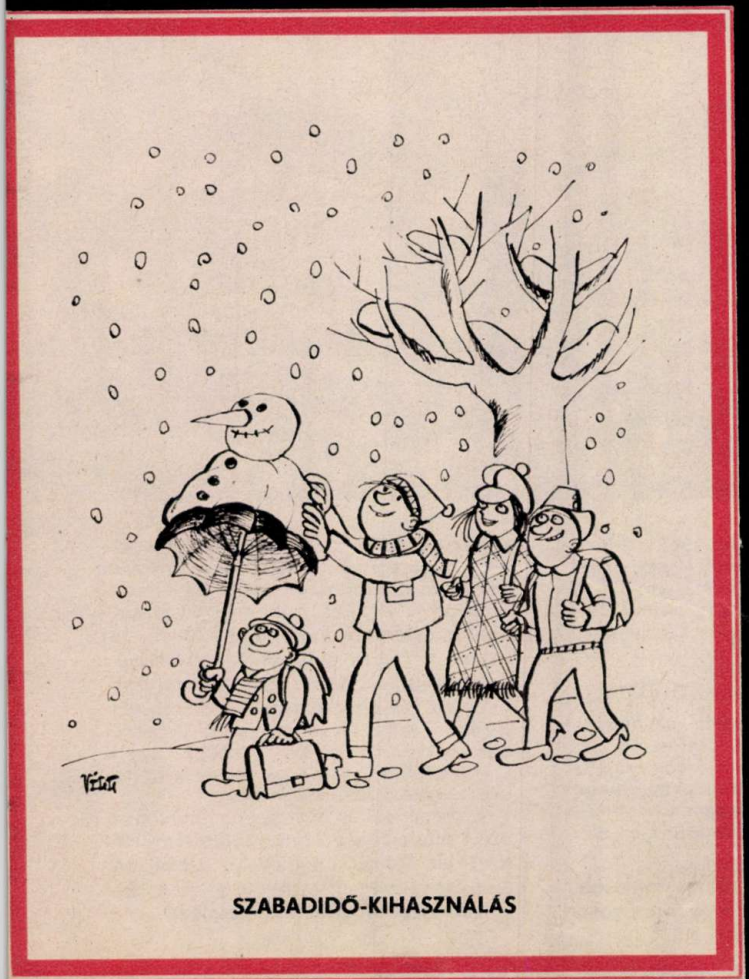

SZABADIDŐ-KIHASZNÁLÁS

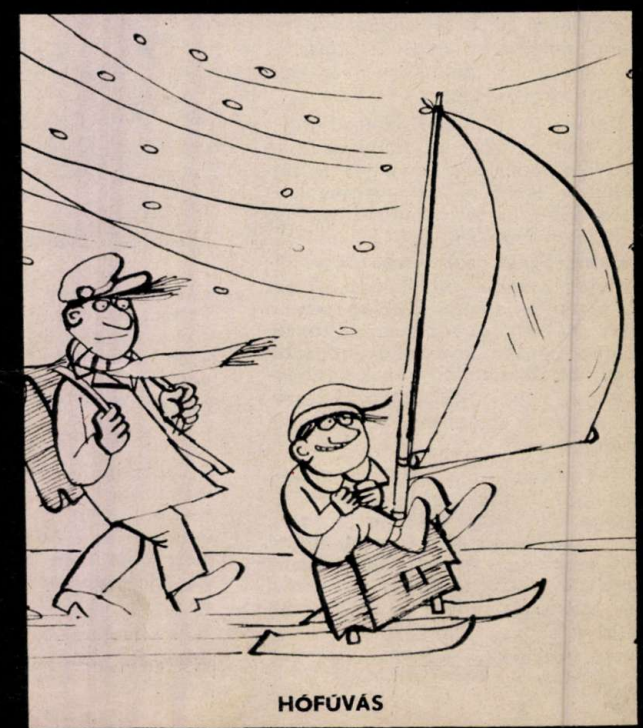

HÓFÚVÁS

Híres tudósokat, csillagászokat, űrszakértőket és a tv-Delta munkatársait kérdezgették Csillebércen a gyerekek. Néhány választ lapunk hasábjain közlünk.

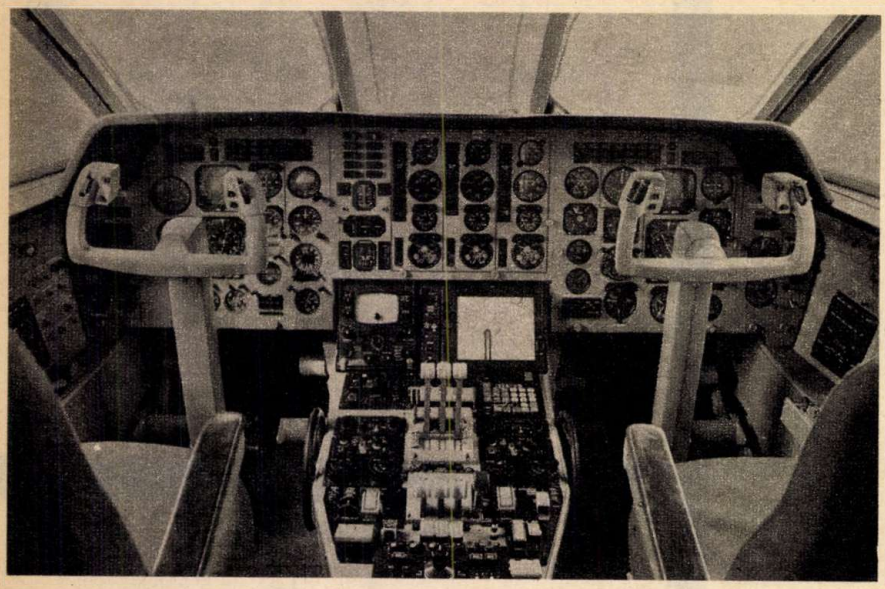

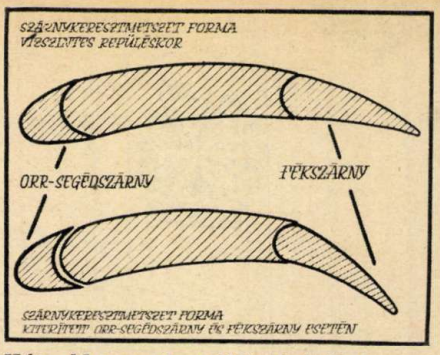

Képzeld magad a pilóta helyébe! Tengernyi műszer, amelyek mindegyikét állandóan szemmel kell tartani

CSILLEBÉRCI DELTA

MEKKORA A REPÜLŐGÉPEK FELSZÁLLÓSEBESSÉGE?

A MALÉV által is üzemeltetett TU–154 típusú utasszállító repülőgép felszállósebessége óránként mintegy 230–240 kilométer. Önmagában ez a szám nem mond túl sokat, értékéből nem derül ki, hogy ez kevés-e, vagy sok.

A repülőgépek felszállósebessége mindig az utazó repülési sebességhez képest értékelhető. Az üzemeltetés szempontjából az a jó utasszállító repülőgép, amelyiknek nagy az utazó repülési sebessége, de ugyanakkor kicsi a fel- és leszállósebessége.

Állításunk első részét könnyű megérteni, mert nyilvánvaló, hogy az a jó utasszállító repülőgép, amellyel a leggyorsabban lehet az utat megtenni. A TU–154 ebből a szempontból igen jó gép, hiszen óránként 950 kilométeres utazósebességnél csak kevés utasszállító repülőgép repül gyorsabban. A két hang feletti sebességű repülőgépen, a szovjet TU–144 és az angol–francia Concorde típuson kívül a legnagyobb és legújabb utasszállító gépek körülbelül ekkora, vagy csak néhány kilométerrel nagyobb óránkénti sebességgel haladnak.

A felszállósebesség az üzemeltetés szempontjából fontos, meghatározó jelentőségű. Nagyságától függ ugyanis, hogy a repülőgép melyik repülőtérről képes felszállni. A felszállósebesség ugyanis nagyjából megadja a felszálláshoz szükséges nekifutási út hosszát, azaz ez a sebesség arra is utal, hogy mekkora hosszúságú felszállópálya kell a repülőgépnek a biztonságos felszálláshoz. Nyilvánvaló, minél kisebb a felszállósebesség, rendszerint annál kisebb a nekifutási úthossz, annál rövidebb pályájú repülőtérről képes a repülőgép felszállni.

MI FÜGG A SZÁRNYFELÜLETTŐL?

Csakhogy – szerkezeti okokból – minél nagyobb az utazósebesség, annál nagyobb a felszállósebesség is! Rendszerint – ha valamiféle különleges megoldást nem alkalmaznak – értéke az utazósebesség harmadát is elérheti.

A felszállósebesség az a legkisebb sebesség, amely esetén a szárnyakon keletkező felhajtóerő a repülőgép súlyát éppen meghaladja. A szárnyakon keletkező felhajtóerő pedig egyenesen arányos a repülési sebesség négyzetével, a szárnyfelület nagyságával, továbbá a szárny keresztmetszetformájától (elsősorban ívoltságától) függő, úgynevezett felhajtóerő tényezővel. Ha változatlan felhajtóerő esetén a sebességet csökkenteni kívánjuk, akkor vagy a szárnyfelületet, vagy pedig a felhajtóerő tényezőt kell megnövelni.

A szárnyfelület növelésére nincs mód, ezért általában a szárny felhajtóerő tényezőjét szokás megnövelni olyan módon, hogy megváltoztatják a szárny keresztmetszetformáját – ideiglenesen a

A REPÜLÉS

felszállás (és természetesen a leszállás) idejére. Ez úgy történik, hogy a szárny mellső részére úgynevezett orrsegédszárnyat helyeznek el, a hátsó részére pedig fékszárnyat. Ezek kitérítése miatt számottevően megváltozik a szárny keresztmetszete – a szárny sokkal íveltebb lesz, megnő a felhajtóerő tényező és csökkenthető a felszállósebesség.

Mindkét említett szerkezet a TU–154 típusú repülőgép szárnyán is megtalálható, nélkülük a repülőgép felszállósebessége az óránkénti 300–350 kilométert is elérné.

MIT TUD EGY JÓ GÉP?

A nagyszámú szolgáltatás a földi körülményekhez hasonló kényelmet nyújt. Közülük a legfontosabbat emeljük ki: az utasfülke túlnyomásos, kondicionált belső légkörét. A túlnyomás azt jelenti, hogy a fülke nyomása a környező levegőénél nagyobb. Minél magasabban repül a gép, annál nagyobb a fülke légnyomása és a környező levegő nyomása közötti különbség. A nagyobb utasszállító repülőgépek közepes, 10 000 méteres utazómagasságán a külső levegő nyomása a tengerszinten mért légnyomásnak csak töredéke, mintegy negyede. Ugyanakkor az utasfülkében a nyomás a föld felszínéhez képest csak jelentéktelenül csökkent, ilyenformán a fülkében levő nyomás közel három és félszer nagyobb, mint a repülőgépen kívül.

A kondicionált levegő egyben azt is jelenti, hogy a fülke hőmérséklete is kellemes, 20–23 Celsius-fok, annak ellenére, hogy például 10 000 méter magasan a környező levegő hőmérséklete mínusz 50 Celsius-fok. Nemkülönben a kellemes érzetnek megfelelő a fülkében levő levegő páratartalma is.

Az utasfülke légköri jellemzőinek folyamatosan kellemes – a földihez hasonló – értéken tartása a korszerű utasszállító repülőgép legfontosabb szolgáltatása.

A nagy távolságra repülő utasszállító repülőgépek szokásos repülési magassága 9000–12 000 méter. Tudvalevő, hogy a légkör sűrűsége a magasság növekedtével csökken. A ritka levegőnek kicsi a légellenállása, éppen ezért a magasabban haladó repülőgép kisebb erővel mozgatható, ilyenformán a hajtómű tüzelőanyag-fogyasztása is kisebb. Így – gondoljuk – az volna a jó, ha a gépünk minél magasabban haladna.

EGYRE MAGASABBRA!

Ez azonban nem egészen így van. A földfelszíntől távolodva a levegő kisebb sűrűsége miatt a környező nyomás egyre kisebb. (10 000 méter magasan a föld felszínének mintegy negyede.) Az utasfülke belső nyomását azonban folyamatosan a földfelszíniéhez közeli értéken kell tartani. Minél magasabban repül repülőgépünk, annál nagyobb az utasfülke légnyomása a környező levegőéhez képest. Hogy a gép ne robbanjon szét, az utasfülkét megfelelően szilárdra kell készíteni. Ez azt jelenti, hogy minél magasabbra kívánjuk a gépet felemelni, annál vastagabbra kell a fülke falát készíteni. Meghatározott magasság elérése után a falvastagság növelése eredményeként bekövetkező súlynövekedés nagyobb lesz, mint a ritkább levegő miatt megtakarított tüzelőanyag súlya.

Ezért a tervezők utazó repülési magasságként az összsúlyból kiindulva meghatározott legkedvezőbb változatot választják, vagyis azt a magasságot, ahol már kellően ritka a levegő, megfelelően kicsi a légellenállás, s így a tüzelőanyag-fogyasztás is, de még nem annyira ritka, hogy túl vastagra, tehát túl nehézre kellene készíteni a fülke falát. Ez a magasság a típustól függően az említett 9000–12 000 méter.

SZENTESI GYÖRGY

Pályakezdés előtt álló fiatalok!

A Budapesti Vegyiművek szeretettel várja az általános iskolát végző fiatalok jelentkezését szakmunkástanulónak az alábbi szakmákba:

esztergályos, marós, hegesztő, kőműves, ács-állványozó, épületburkoló (kiemelt szakmák);

géplakatos, vas- és fémszerkezeti lakatos, gázvezeték- és készülékszerelő, központifűtésszerelő, erősáramú berendezés szerelő, bútorasztalos, szobafestő-mázoló.

Beiskolázunk még fentieken kívül csak állandó budapesti lakással rendelkezőket autószerelő, karosszérialakatos, autóvillamossági szerelő, valamint érettségizett fiatalokat irányítástechnikai műszerész szakmára.

A tanulók a kiemelt szakmákban a tanulmányi ösztöndíjon felül havi 200,– Ft ösztöndíj-kiegészítést kapnak.

Vállalatunk a gondtalan tanuláshoz segítséget nyújt: – a tanulókkal szerződést kötünk társadalmi ösztöndíjra, melynek összege havonta 250–500 Ft-ig terjedhet;

– vidékiek részére kollégiumi elhelyezést biztosítunk;

– gyakorlati oktatás alatt a tanulók kedvezményes ebédet, védőételt, védőruhát, és tanulmányi eredménytől függően nyereségrészesedést kapnak;

– törzsgárdatagság elismeréséhez a tanulóéveket beszámítjuk.

Üdülési és számtalan sportolási lehetőség a vállalat sportszakosztályaiban.

Szakmunkásvizsga után a továbbtanulni szándékozókat támogatjuk.

Jelentkezni lehet személyesen vagy írásban a Budapesti Vegyiművek személyzeti és oktatási osztályán (1097 Budapest IX., Kén u. 5.) és a 277-275-ös telefonon.

FIÚK! LÁNYOK!

Gyertek az Egyt Gyógyszervegyészeti Gyárba szakmát tanulni! Korszerűen felszerelt tanlaboratóriumunkban és üzemeinkben jól elsajátíthatjátok a **vegyianyag-gyártó, hegesztő, csőszerelő, ács-állványozó, lakatos, gáz- és vízvezeték-szerelő, kőműves, esztergályos, villanyszerelő, és szobafestő-mázoló szakmákat.**

A képzés ideje: a hegesztő szakmában két év, a többi szakmában három év.

Fiúknak Budapesten kollégiumot biztosítunk!

Érettségi bizonyítványt és szakmunkás-bizonyítványt szerezhettek a 4 éves képzési idejű vegyianyag-gyártó és a vegyészanalitikus szakmában.

GONDTALAN TANULÁSHOZ A VÁLLALAT SEGÍTSÉGET NYÚJT: tanulmányi eredménytől függően **TÁRSADALMI ÖSZTÖNDÍJ — NYERESÉGRÉSZESEDÉS — EBÉD,** védőruha, védőétel, a törzsgárdatagság elismerésekor a teljes tanulóidőt beszámítjuk. ÜDÜLÉSI LEHETŐSÉG: a vállalat balatoni üdülőiben és vízi sporttelepein.

SPORTOLÁSI LEHETŐSÉG SPORTSZAKOSZTÁLYAINKBAN:
labdarúgás, kosárlabda, turisztika, sporthorgászat.

SZAKMUNKÁSVIZSGA UTÁN

Jó kereseti lehetőség! Szabad szombat! Továbbtanulás!

Pályakezdőinket 5 évi **BEILLESZKEDÉSI PROGRAMMAL** segítjük át a munkába lépés és az azt követő időszak nehézségein.

A két- és hároméves képzési idejű szakmákban munka mellett esti vagy levelező tagozaton teheted le az érettségi vizsgát, majd a technikus-minősítő vizsgát.

Támogatjuk főiskolai és egyetemi továbbtanulásodat is.

Személyesen, telefonon vagy levél útján történő jelentkezésedet előjegyzésbe vesszük.

Jelentkezési határidő: 1980. április 30.

Címünk:

Egyt

Gyógyszervegyészeti Gyár
Oktatási Osztály
Budapest,
X., Kerstúri u. 30—38.
Telefonszámunk: 836-702

Levélcímünk: Budapest, Pf. 100. 1475

A gyár budapesti központját a 67-es autóbusszal közelítheted meg a METRÓ Örs vezér téri végállomásától.

NYOLCADIKOSOK!

Pályaválasztásotokhoz figyelmetekbe ajánljuk, hogy a CHINOIN GYÓGYSZERGYÁR jó lehetőséget kínál a szakma tanulásához.

Fiúk jelentkezését várjuk gyógyszergyártó (vegyész), lakatos, hegesztő, villanyszerelő, esztergályos, csőszerelő szakmunkástanulónak.

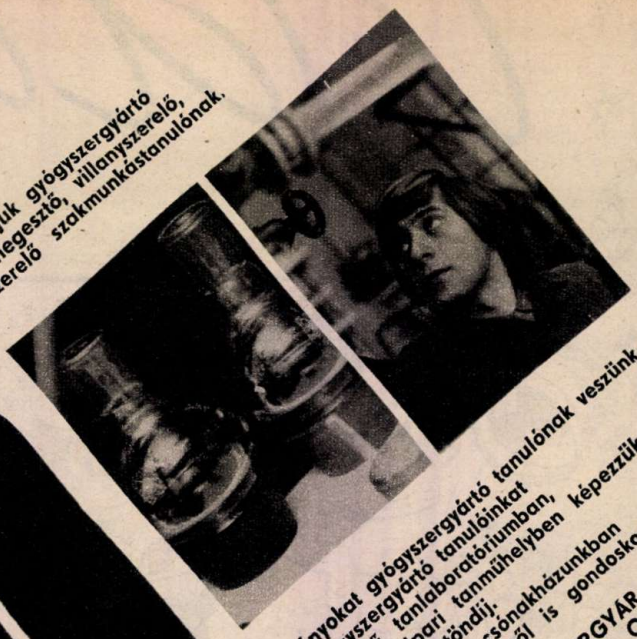

Lányokat gyógyszergyártó tanulónak veszünk fel.

Gyógyszergyártó tanulóinkat korszerű tanlaboratóriumban, gyógyszeripari tanműhelyben képezzük.

Vállalati ösztöndíj.

A római-parti csónakházunkban sportfelszerelésekről is gondoskodunk.

Címünk:
CHINOIN GYÓGYSZERGYÁR
Budapest IV., Tó u. 1–5. Oktatási osztály.
Telefon: 690-900 (531-es mellék) és
CHINOIN NAGYTÉTÉNYI GYÁREGYSÉG
Budapest XXII., (Nagytétény), Bányaláb u. 2.
Személyzeti osztály.
Írásbeli jelentkezés: 1325 Budapest,
Postafiók 110.

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

Tudjátok-e, hogy a szép színes varró- és kézimunkacérna előállításához jó minőségű fonalra van szükség?

A fonás az emberiség egyik legősibb mestersége. Ma már azonban a fonalat nem rokkán, hanem szakmunkások modern, nagy teljesítményű gépeken, korszerű üzemben állítják elő.

Általános iskolát végzett lányokat 3 év alatt FONÓ szakmára képezünk ki, fiúkat pedig textil- és ruházatiipari gépkezelő szakmára.

Három nap elméleti oktatás az iskolában, három nap gyakorlati a **PFV ÚJPESTI CÉRNAGYÁRÁBAN.**

Figyelmedbe ajánljuk a következőket:

PFV. ÚJPESTI CÉRNAGYÁR
személyzeti és oktatási osztály, Budapest, Váci út 91. 1044

- **A tanulmányi eredménytől függően a tanulóbér 350–560,– Ft.**
- **Az ösztöndíj: 500,– Ft.**
- **Ingyenes kollégiumi elhelyezés (lakás és háromszori étkezés!);**
- **tankönyvek, tanszerek;**
- **munkaköpeny, iskolaköpeny;**
- **diákbérlet;**
- **hazautazásnál évente 6 alkalommal 50% utazási kedvezmény.**

Szakmunkásvizsga után jó kereseti lehetőséggel alkalmazunk.

Korszerű, új leányotthonunkban szállásról is gondoskodunk. A továbbtanulást segítjük és ösztönözzük.

Kérjük, hogy továbbtanulási lapjaitokat a gyár címére küldjétek.

Vidām

Gonoszkóp

Azelőtt persze könnyebb volt.

Ha valaki szükségét érezte annak, hogy megtudja, mit tartogat számára az élet, egyszerűen felkereste a delejes tekintetű mestert, és egy megfelelő nagyságú pénzösszeggel rávette, hogy delejes tekintetével pillantson a jövőbe. Amennyiben ezt az összeget a mester is megfelelő nagyságúnak ítélte, akkor úgy tett, mintha pillantana. Természetesen mindezt szigorúan természettudományos alapon tette. Fejtegetéseit csillagászati, anatómiai, fizikai és matematikai tételekkel támasztotta alá. Ezeket az érveket ugyan megrökönyödve hallgatta volna egy igazi csillagász, orvos, fizikus vagy matematikus, de hát ilyenek általában nem keresték fel a delejes tekintetű mestert.

Nos, igazán nem azért, de a mi módszerünk összehasonlíthatatlanul jobb, biztosabb, és ami nem mellékes; teljesen díjtalan. Minden tiszteletünk a régi mestereké, de a jövőbe látáshoz semmiféle áltudományos halandzsára nincs szükség. Elsősorban azért, mert az említett tudományok befogadása ellen valami elképesztően hatásos ellenszenv védi a szervezetet, másodsorban meg azért, mert a fene bajlódik azzal, hogy mindenki jövőjének külön-külön utánanézzen. Ugyan kérem!... A mi horoszkópunk mindenkire és korlátlan időtartamra érvényes.

Hát kezdjünk hozzá!

FÖLD

Akik január 1. és december 31. között születtek, azok mind egyetlen bolygó, nevezetesen a Föld hatása alatt állnak. Még akkor is, ha mozognak, ülnek, vagy fekszenek. Ez a tény kivételes szerencsét jelent a számukra, mert nem ismerünk még egy olyan bolygót, ahol ennyire kedvező életfeltételeket találtak volna.

A kedvező befolyás ellenére kerülni kell a segédeszköz nélküli repüléseket, amelyeket zuhanás néven ismer a köznyelv. Mert ég és föld között lebegni ugyan páratlan élményt jelent, a földetérés mozzanata azonban károsan befolyásolhatja egész további sorsunkat.

SZEKUNDA

A születési évtől függetlenül a következő évben mindenki egy évvel lesz öregebb. Ámbár apróbb eltérések lehetségesek. Például akik a „Szekunda" jegyében születtek, azok egy-egy felelés, vagy dolgozatírás előtt...

FÜLLENTŐ

...a „Füllentő" csillagzat alatt születettek pedig az igazság percében akár több évet is öregedhetnek. Ez utóbbiak óvakodjanak a sánta kutyától...!

KÉPMUTATÓ

Bajt, bosszúságot és balszerencsét hoznak mindenkire azok, akik a „Képmutató" jegyében látták meg a napvilágot. Tetézi a bajt, hogy rendkívül nehéz felismerni őket, mert lényegében semmiben sem különböznek a többiektől. Szemükben szelíd áhítatot, ajkukon magasztaló jelzőket, a lelkükben viszont sátáni csapdákat viselnek, eleven cáfolataként a makacs babonának, miszerint a szem a lélek tükre. Persze hitvány vajákosok lennénk, ha nem ajánlanánk leleplezésükre egy holtbiztos módszert: varázslatos hatalmuk abban a pillanatban megtörik, mihelyt te nem hízelegsz saját magadnak!

SZÉNHIDRÁT

Nem fenékig tejfel azoknak a sorsa, akik a „Szénhidrát" jegyében születtek. Ezeket valamilyen mágikus erő arra kényszeríti, hogy minden adandó alkalmat megragadva táplálékot vegyenek magukhoz. Ennek következtében tömegük egyre nagyobb lesz, miáltal különös bolygónk egyre nagyobb erővel hat rájuk. Mozgásuk lelassul, a testük olyanná válik, mintha kisebb-nagyobb gumilabdákból lenne összerakva, a lányok pedig egyre gyakrabban veszik körül önfeledt vihogással. Egyszóval ciki! — mondja erre a tudomány. A rontás mágikus mozdulatokkal űzhető el, melyek közül leghatásosabb a futás, az úszás, a kerékpározás, vagy a torna szertartása. És persze lehet pirulákat is szedni. Szétszórsz a szobában vagy két marékkal, és egyenként összeszeded...

HIÚ

A „Hiú" csillagkép hatása még nem egyértelműen tisztázott. Csak annyi bizonyos, hogy valami módon mindannyiunk sorsát befolyásolja. Egy bizonyos határig kedvezően, ezen a határon túl viszont károsan. Igazán ravasz dolog. Mert amíg titáni tettekre sarkall, addig nincs baj. A baj akkor kezdődik, amikor azt hiszed, hogy ezeket a titáni tetteket már véghezvitted, de ezt a kótyagos környezeted nem akarja észrevenni.

HKV

A leglényegesebb és legáltalánosabb szabály következik, amelynél többet a Horoszkóp Készítők Világszövetsége sem mondhat: ha bajba jutsz, tekintetedet fordítsd a csillagos ég felé, sóhajts egy mélyet, és — igyekezz kilábalni belőle...

Cser Gábor

JÉGTÖRŐ MÁTYÁS MEGSZÖKÖTT

— Ha nem tudnád, figyelmeztetlek rá, hogy az idén Mátyás elszökött a helyéről. Február 24-én hiába várjuk, hogy megtörje a tél jegét.

— Ugyan miért szökik meg?

— Nem jószántából teszi. Minden negyedik évben megszöktetik, így aztán egy nappal később, február 25-én töri majd a tél jegét. (Vele együtt szökik egy nappal későbbre Géza, Edina, Ákos és Elemér is.)

— És mi lesz február 24-én?

— Szökőnap.

— Hát nem február 29-e a szökőnap.

— Nem bizony. Az istenek tehetnek róla. Mármint a rómaiak istenei. Időszámításunk 46-ik évében történt. Julius Caesar, a Római Birodalom uralkodója megbízta Szoszigenészt, Alexandria híres csillagászát, hogy készítsen a hatalmas ország részére egy elfogadható, a Nép és a csillagok járásához igazodó naptárt. A nagy tudós rengeteg töprengés és számítgatás után e szavakkal állt uralkodója elé: „Isteni Caesar! Parancsod szerint elkészítettem az új naptárt, amely mostantól kezdve a Naphoz fog igazodni. Az év január elsejével kezdődik és december 31-ével fejeződik be. Ez pontosan 365 és negyed nap. Mivel negyed napot nem tarthatunk, ezért ezeket összerakjuk és minden negyedik évben megtoldjuk vele az évet. Így hát az 366 napos lesz." Az isteni Caesar helybenhagyta a nagy hírű csillagász javaslatát, és megparancsolta, hogy attól kezdve mindenki ehhez a naptárhoz tartsa magát. A birodalom népe engedelmeskedett és mert mindenki jónak vélte, el is nevezte uralkodójáról Julianus-naptárnak. Telt-múlt az idő, egyszer csak fut ám Szoszigenész a Caesarhoz: „Felség — mondja neki lihegve — az istenek meg akarják szöktetni a 366-ik napot. Így akarnak bosszút állni az új naptárért." „Mit tegyünk?" — nézett az uralkodó a tudós csillagászra. „Rejtsük el — felelte Szoszigenész —, mégpedig 23-a és 25-e közé." Így lapul meg a 366-ik nap azóta is február 24-én. Az emberek attól fogva szökőnapnak nevezik.

— És mi lett Mátyással?

— Maradt ő is a naptárban, mert hiszen jégtörőre minden februárban szükség van. Csakhogy egy nappal hátrább szökött. Minden negyedik évben 25-én végzi a tél temetését.

— Bonyodalom ide vagy oda, az a lényeg, hogy a Julianus-naptár bevált.

— No nem egészen. Ennek is akadt egy kis hibája: 11 perccel és 14 másodperccel hosszabb volt a Föld valódi keringési idejénél. A csillagászok pontos számítása szerint öreg bolygónk ugyanis 365 nap, 5 óra, 48 perc és 46 másodperc alatt kerüli körül a Napot. A különbség önmagában véve nem nagy, de évszázadok alatt a 11 perc, 14 másodpercből órák, napok lettek. Pontosan meghatározva: 128 év alatt a Julianus-naptár egy egész napot tért el a Nap járásától. A XVI. században már ezeknek a napoknak a száma 10-re emelkedett. A tavaszi napéjegyenlőség nem március 21-én, hanem március 11-én köszöntött be.

— Újabb naptárreformra volt tehát szükség?

— Úgy bizony. XIII. Gergely pápa a XVI. század nagy tekintélyű keresztény vezetője elrendelte, hogy 1582. október 4-e után ne 5-ét, hanem 15-ét írjon mindenki. Majd megbízta Aloysius Lilius perugiai orvos-matematikust: dolgozzon ki egy olyan naptárrendszert, amelyben eltérés nem fordul többé elő.

— Lilius mester nagyon sokat változtatott a Julianus naptáron?

— Csekély változtatást hajtott végre. Mindössze annyit, hogy a századfordulók közül csak a 400-zal oszthatók maradtak szökőévek. Így például az 1600-as év szökőév volt és a 2000. év, az ezredforduló is az lesz. Ez a változás, vagy mondjuk inkább úgy, hogy: pontosítás azonban nagyon lényeges. Megkülönböztetésül a Julianus-naptártól, az új naptár a Gregorián nevet kapta (Gergely pápa iránti tiszteletből).

— Ugye, az a Gregorián-naptár most már egészen pontos, megfelel a Föld keringési idejének?

— Hát... ami igaz, az igaz: egy icipici eltérés még most is van. De ez olyan kicsi, hogy csak 3000 év alatt tesz ki egy napot.

— Mátyásnak tehát egyelőre nem kell attól tartania, hogy még egy nappal később kezdhet a jégtöréshez.

F. J.

CSILLAGOK HÁBORÚJA

A FILM FOLYTATÓDIK

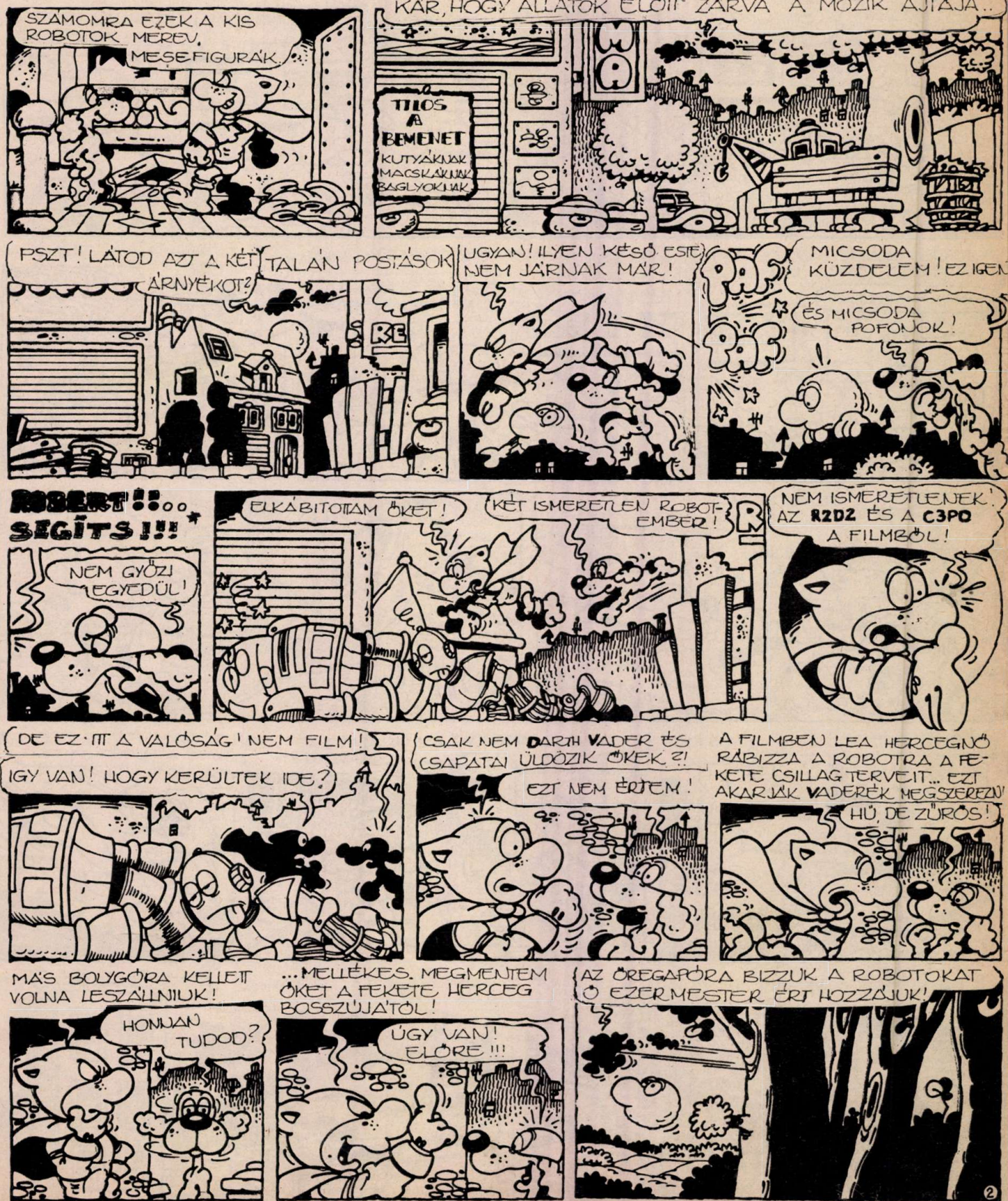

SZUPERFICKÓ

CSILLAGOK HÁBORÚJA

A FILM FOLYTATÓDIK

SZUPERFICKÓ

SOKKAL JOBB, MINT A FORGATÓKÖNYVBEN !!!

MOSOLYOGJ, RÓLAD VAN SZÓ!

NEM HAGYOK BOHÓCOT CSINÁLNI MAGAMBÓL!

REMEK A HANGJA IS!

KÁR, HOGY KIKAPCSOLTAM A KAMERÁT !!!

MICSODA TEMPERAMENTUM! BEMUTATKOZOM, DON MIGUEL EL FERNANDEZ DE DOLLÁRO...

ÉS AZTÁN!?

ÉN VAGYOK A FILMKIRÁLY! VILÁGHIRŰVÉ TESZLEK!

NEM HISZEK A FÜLEIMNEK! BOLONDNAK NÉZNEK!

A CSILLAGOK HÁBORÚJA FILM FOLYTATÁSÁT TERVEZTEM, DE MEGGONDOLTAM A DOLGOT!

A SIKEREK CSÚCSÁRA EMELLEK FÖL!

NAGYON KEDVES, DE MAGAM IS KÉPES VAGYOK EMELKEDNI!

KÜLDJÖN EGY CSEKKET SOK-SOK **NULLÁVAL!** AZUTÁN DÖNTÖK!

MESELÉNY, VALÓSÁGOS FÖLDI KÍVÁNSÁGOKKAL!

1736

A ROBOTOK ELTŰNTEK! HOL LEHETNEK?!

A MOZIBA SE TESZEM BE A LÁBAM!

CSODÁLATOS FILM LESZ! CÍME: A CSILLAGOK HÁBORÚJA FOLYTATÓDIK!

JÓ ESTÉT! HÜLYE VICC VOLT ELBÚJTATNI A ROBOTOKBA KÉT EMBERT!

VÉGE

FELÜLNÉZET – OLDALNÉZET **Melyik teherautóhoz melyik tető tartozik? Párosítsd a betűket és a számokat.**

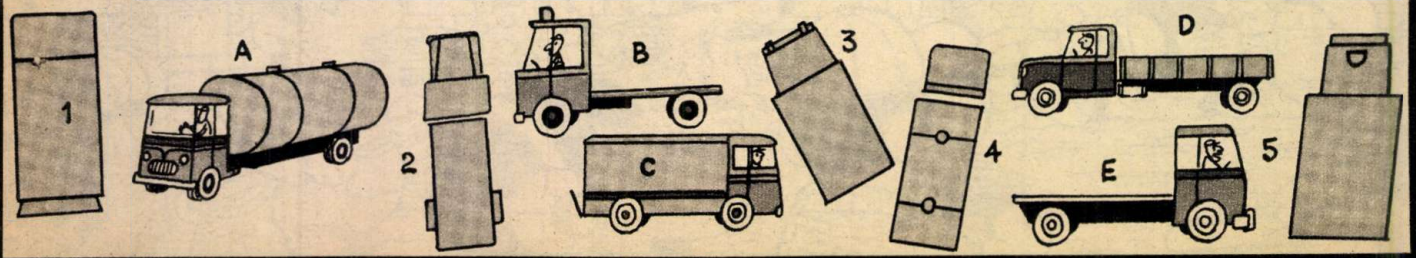

MELYIK SZAKMÁT VÁLASZTOD?

Jelentkezzetek szakmunkástanulónak a 31. sz. Állami Építőipari Vállalatnál! A budapesti és a vidéki szakmunkásképző intézetekben vállalatunk részére az alábbi szakmákban képeznek szakmunkásokat: kőműves, ács-állványozó, vasbetonkészítő, festő-mázoló-tapétázó, hidegburkoló, vas- és fémszerkezeti lakatos, villanyszerelő, építőgép-szerelő és épületasztalos, csőhálózat- és berendezésszerelő.

Szívesen látjuk azok jelentkezését is, akik rokonszakmákban a túljelentkezés miatt nem nyertek középiskolai felvételt.

JUTTATÁSAINK: **téli, nyári munkaruha, ösztöndíj kiegészítés, társadalmi ösztöndíj, tanulmányi ösztöndíj, sportolási, üdülési lehetőség, minden héten szabad szombat, kedvezményes étkezés.**

OTTHONELHELYEZÉS: Budapest, IV. ker., XI. ker., XIV. ker., XIX. ker., Kazincbarcika, Pilisvörösvár.

JELENTKEZNI LEHET: személyesen, levélben, vagy jelentkezési lap elküldésével.

31. sz. Állami Építőipari Vállalat
1364 Budapest V., Petőfi Sándor u. 7.
Telefon: 176-672.

ÁE 31 V

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK

- **kőműves,**
- **ács-állványozó**
- **hidegburkoló**
- **fapadlózó műanyagburkoló**
- **víz-gázszerelő**
- **központifűtésszerelő**
- **villanyszerelő**
- **vas- és fémszerkezeti lakatos**
- **épületasztalos**
- **szobafestő-mázoló**

szakmára várunk benneteket.

Szakmunkástanulónak jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik a 14—17. életévüket 1980-ban betöltik és a 8. osztályt elvégezték, illetve, akik jelenleg nyolcadikos tanulók.

Vidékieknek a tanulmányi időre tanulóotthont és teljes ellátást biztosítunk. Tanulmányaitokhoz szakképzett nevelő tanárok nyújtanak segítséget.

Biztosítunk továbbá rendszeresen kedvezményes hazautazást, munkaruhát, társadalmi ösztöndíjat, valamint különböző sportolási és művelődési lehetőségeket is.

Az alapösztöndíjon kívül havonta valamenynyi szakmában 250,— Ft társadalmi ösztöndíj bérkiegészítésre is lehetőség van.

Személyes és levélbeli érdeklődésre részletesen válaszolunk.

Pontos címünk: Fővárosi 3. sz. Építőipari Vállalat, Szakoktatási Csoport, Budapest XIII., Lehel út 10/a. Telefon: 494-300.

FIATALOK FIGYELEM!

Általános iskolai végzettséggel rendelkező lányokat, fiúkat felveszünk az 1980/81-es tanévre fonó, szövő, géplakatos és villanyszerelő szakmunkástanulónak.
Felső korhatár: 16 év
Tanulóidő: 3 év
Társadalmi ösztöndíj: 500,— Ft
Tanulmányi ösztöndíj: eredménytől függően havi 350—550,— Ft
Ösztöndíj kiegészítés: 190,— Ft
Teljes ellátást havi 210,— Ft-ért kaptok.
A kollégiumi elhelyezés, a tankönyv és a munkaruha díjmentes.
Az utolsó félévben a 4-es, 5-ös tanulók teljesítménybérben dolgoznak.
A szakmunkásvizsga után a kereseti lehetőség 3500—4000,— Ft
Továbbtanulási lehetőséget biztosítunk.
Jelentkezni lehet szombat kivételével bármely munkanapon 7 órától fél 4-ig személyesen.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk.
A gyár címe: PNYV Magyar Pamutipar Személyzeti és Oktatási Osztály, **Budapest,** Erkel u. 30. 1046
Telefon: 693-111/115-ös vagy 224-es mellék

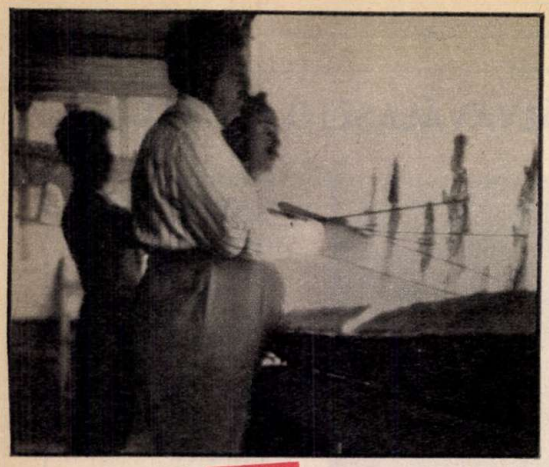

Fia segít a megfigyelésben ... ... Karagőz így frissen értesül a hírekről

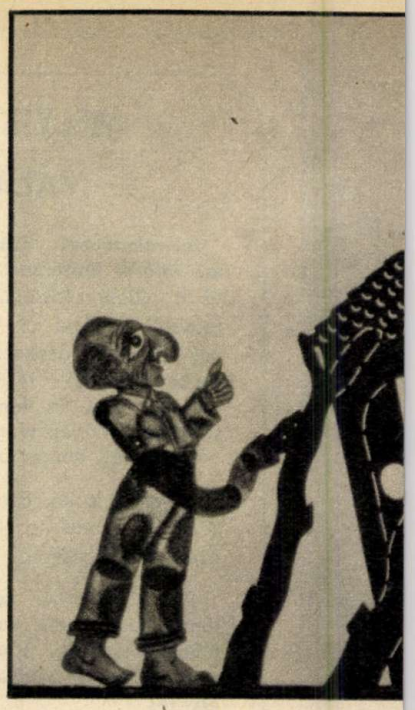

ÉLŐ ÁRNYAK

Korabeli jelenet. Karagőz túljár egy szerzetes eszén

Karagőz fia segítségével elveszi a szegények garasain meggazdagodott uraság pénzét

Az árnyjáték ősi szánjátszási forma. Mint ismeretes: fehér vászon mögött fekete vagy színes bábfigurákat mozgatnak. A figurák mögött helyezik el a fényforrást, tehát a mozgó bábalakok vászonra vetített árnyékképet látja a néző. Európában ma már ritkán láthatunk árnykép előadásokat, de egyes keleti országokban még ma is nagy népszerűségnek örvend.

A vetített, mozgó színjátéknak ez a kezdetleges formája Kínában tűnt fel első ízben. Jou-csung császár uralkodása idején piaci vándor dalnokok címereiket árnyfigurákkal díszítették. A keleti országokban gyorsan népszerűvé vált, amint azt a 10—13. századok közötti arab, és görög írásos emlékek is bizonyítják.

GOETHE ÖRÖME

1767-ben francia misszionáriusok tanulták meg keleten az árnyfigurák mozgatási és vetítési technikáját, ők mutatták be Párizsban az első előadást. 1770 táján a Párizs melletti Versailles-ben nyílt meg a Séraphine-féle árnyszínház, majd 1784-ben a Palais Royal galériában is megkezdték az előadásokat. Ez a színház egészen 1858-ig nagy népszerűségnek örvendett. A múlt század végén Montparnasse negyedben igen színvonalas előadásokat tartottak.

Franciaországból az 1770-es évtized közepén került át ez a látványosság Németországba, majd onnét Angliába. A tizennyolcadik században élő nagy német költő, Goethe is megkedvelte az árnyjátékokat. 1781. augusztus 28-i születésnapján a legkedvesebb ajándék az volt számára, hogy megtekinthette a „Minerva élete" című árnyjátékot.

KARAGŐZ—DZSINN

Az iszlám birodalomban a 17-ik századból már bőséges utalásokat találunk az árnyjátékokra. Törökországban ma is karagőz-játékoknak nevezik. Náluk ugyanis a 17-ik és 18-ik századokban még nem ismerték a hagyományos színjátszási formát. A színházat az elmúlt századokban Törökországban egyedül a karagőz-játék jelentette. Ez az árnyjátéknak egy különlegesen kifinomult technikájú fajtája. A hát-

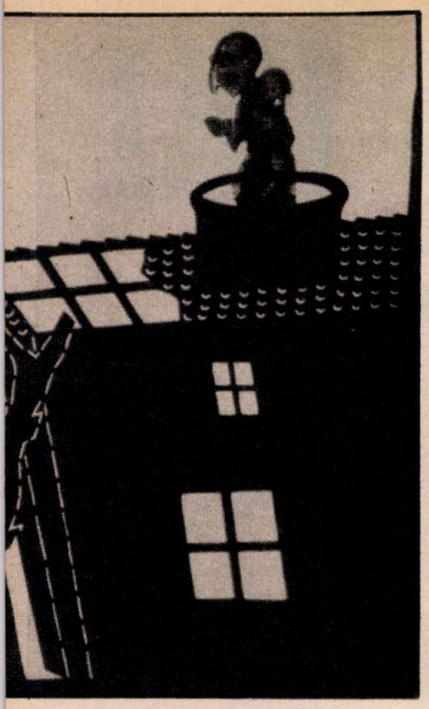

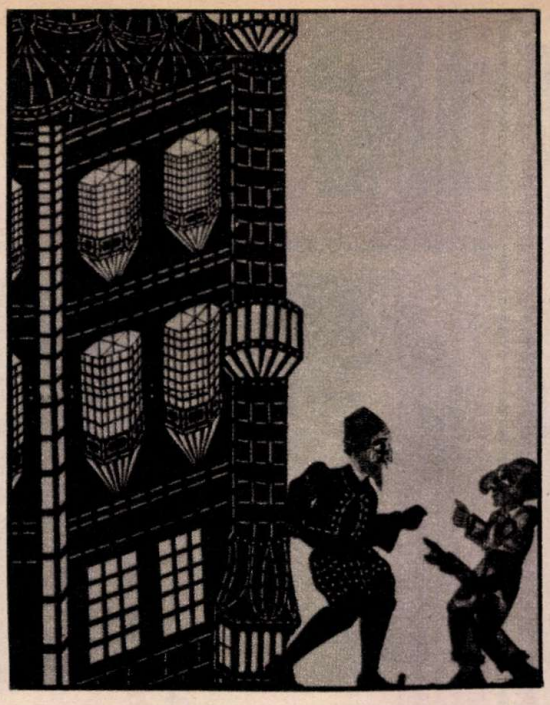

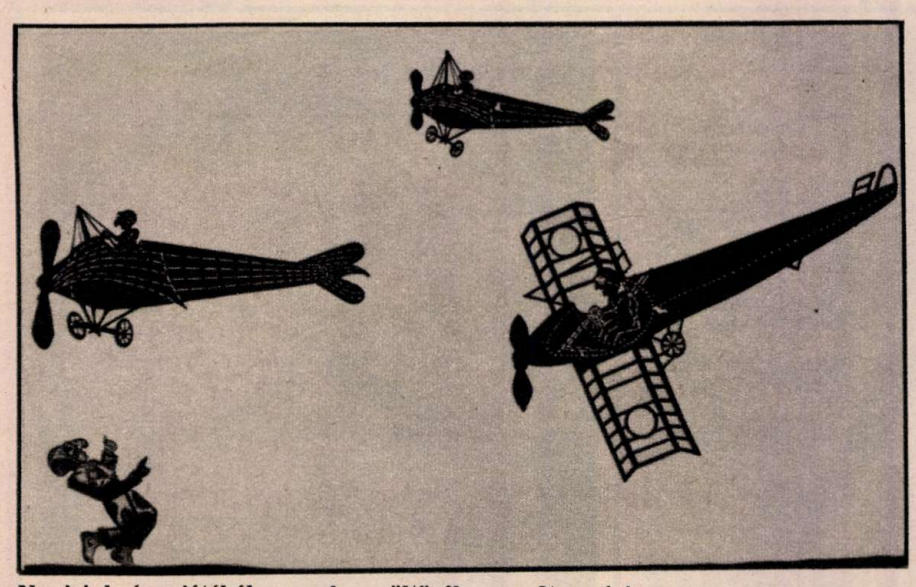

Napjaink árnyjátékában csak az öltözék maradt a régi. A főhős már nemcsak gyalogosan, teveháton közlekedik...

térben elhelyezett fényforrás vékony bőrből kivágott figurákat vetít a vászonra. A bőr egészen áttetsző, így a vásznon nemcsak egyféle árnyképek, hanem finom részleteket érzékeltető árnyak jelennek meg, néha színesben. A figurák domborúnak látszanak, majdnem háromdimenziós kép érzetét keltve. A bábok irányítását egyetlen személy végzi, aki többnyire maga is festi a bábukat, írja a darab szövegét, sőt elmondja a párbeszédeket is. A török árnyjáték nevét a főhőstől, Karagőztől nyerte. Karagőz képzeletbeli figura, olyan, mint nálunk a Paprika Jancsi vagy az olaszoknál Pulcinella volt. A Karagőz a török népmondákban ravasz kalandorfigura volt, aki odamondogatott a basáknak, átejtette az állami hivatalnokokat. A karagőz-játékokat rendkívül élvezte a török nép, mert a párbeszédek során fény derült a közállapotok visszásságaira, csalásokra, igazságtalanságokra. Az előadások stílusa kissé otromba, ugyanakkor dagályos volt. A nyers népies társalgás elemei a cifra költői nyelvvel keveredtek. A játékok vezetőjét, egyben a bábmozgatót „karagőz-dzsinn"-nek nevezték.

Írásunkat a két világháború között Görögországban bemutatott karagőz-játék képeivel illusztráljuk. Karagőz öltözéke maradt a régi, de mivel ebben az évszázadban megjelent már az automobil, a repülőgép, így a főhős igénybe vette a modern technika vívmányait, tehát nemcsak öszvér- vagy teveháton látható a vásznon.

Endresz István

Még térdet is hajt, ha kell, ha az igazság úgy kívánja

Karagőz-dzsinn a katonáktól sem fél

De jó fejek!

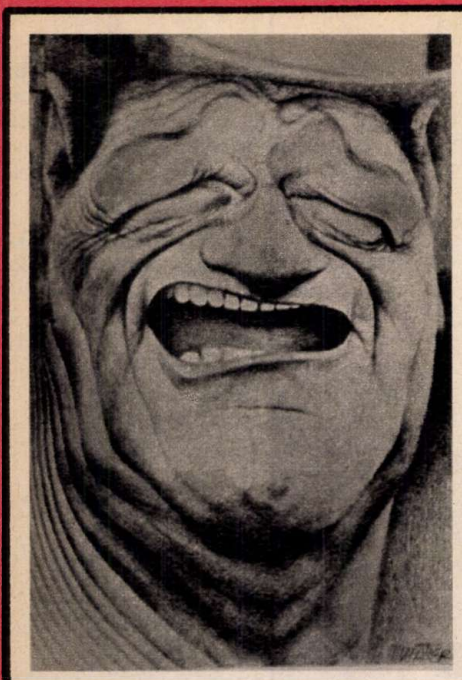

JEAN GABIN

BOURVIL

JEAN-PAUL BELMONDO

JOHN WAYNE

MIREILLE MATTHIEU

SOPHIA LOREN

KIRK DOUGLAS

CHARLES BRONSON

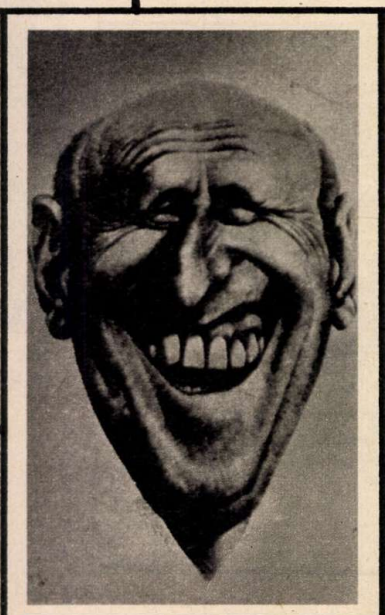

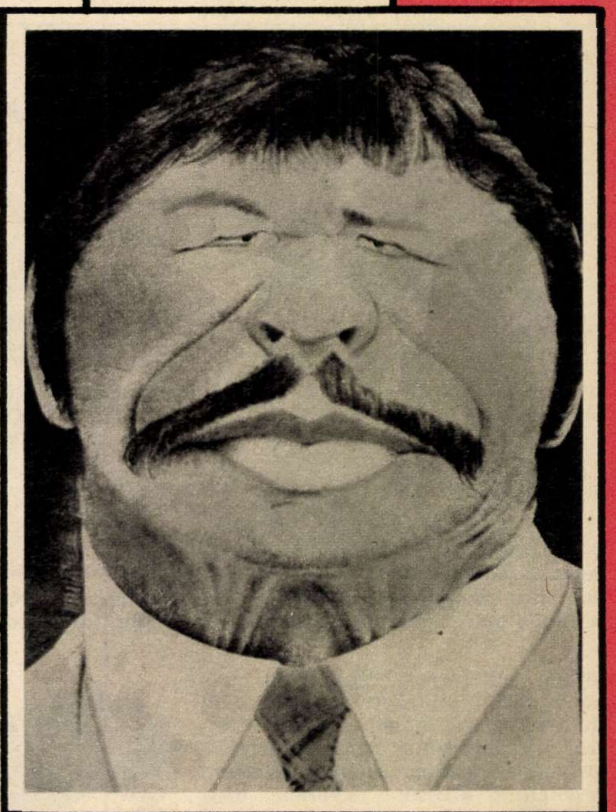

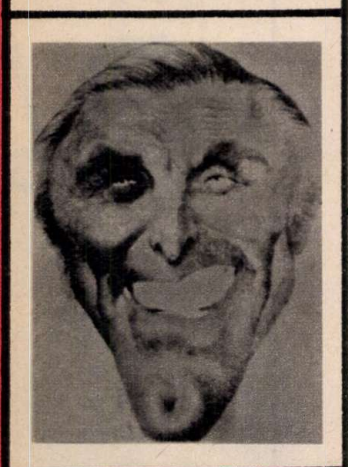

Ezt mondjuk azokra, akiket okosnak, „menőnek" tartunk. Ezen az oldalon ismert „jó fejeket", híres művészeket mutatunk be, görbe tükrön keresztül.

Vajon felismered-e őket?

Segítségül közöljük a nevüket, természetesen nem a képek sorrendjében.

?

KI KICSODA?

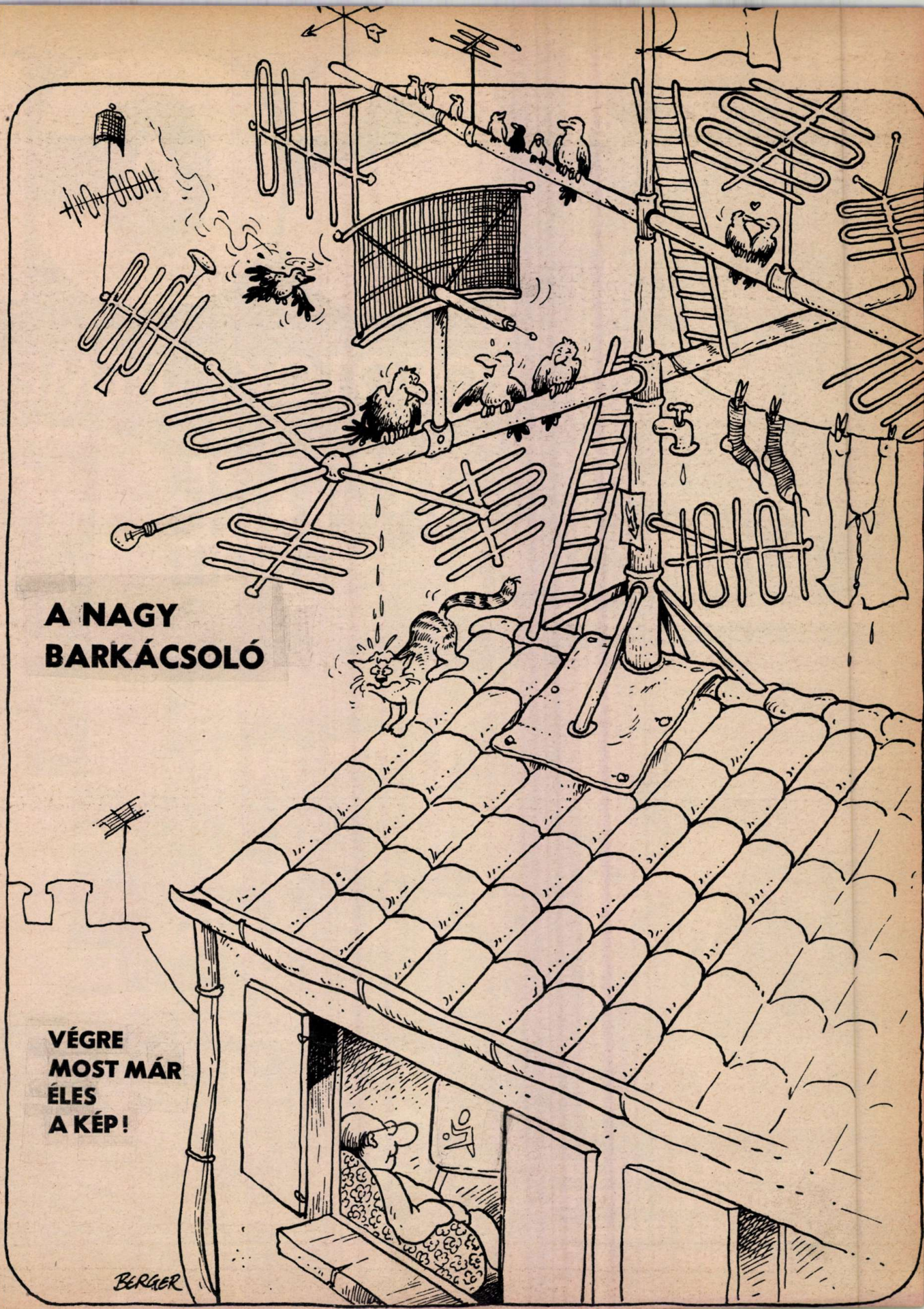
A NAGY
BARKÁCSOLÓ
VÉGRE
MOST MÁR
ÉLES
A KÉP!
BERGER

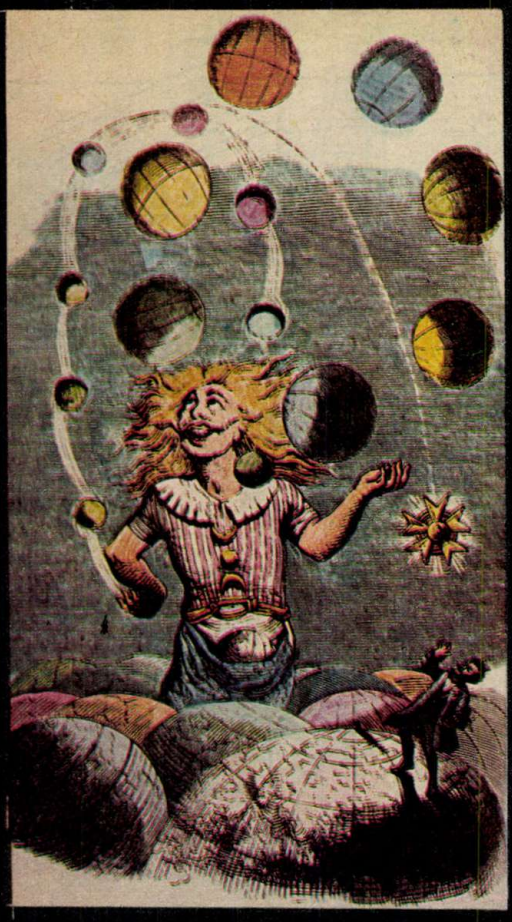

SCI A

ROBOTOK, RÉMEK

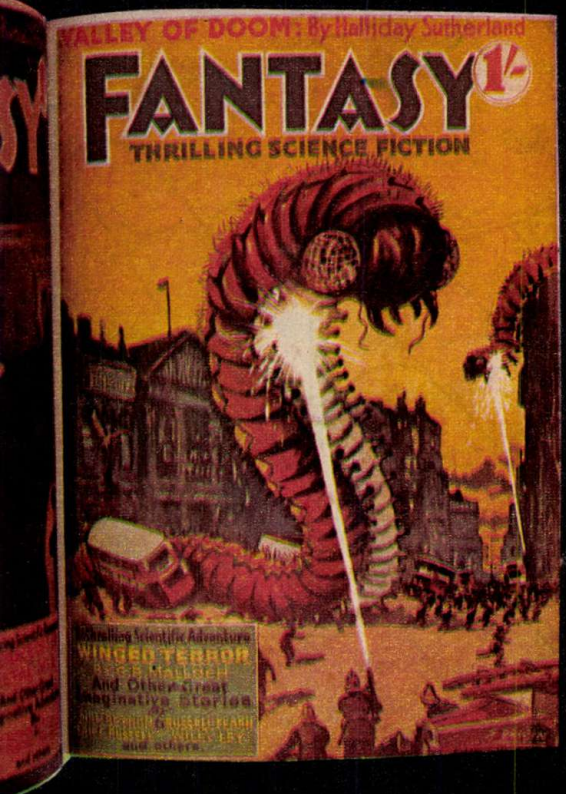

MI LESZ SZÁZ, ÖTSZÁZ, EZER ÉV MÚLVA? ERRE KERESTEK VÁLASZT A MÚLT SZÁZADBAN ÉS NAPJAINKBAN IS A SCI-FI ÍRÓK

SCI-FI TITKA

RAKÉTÁK

AMI VALAMENNYIÜNK FEJÉBEN MÁR GYERMEKKORÁBAN MEGFORDULT – KÜLÖNÖS SZÖRNYEK, SZÁGULDÓ ŰRHAJÓK, ŐSÁLLATOK ÉS ROBOTOK – EBBŐL ÁLL A SCI-FI IZGALMAS ESZKÖZTÁRA

„Olson gondolkodás nélkül felugrott és Rink elé állt, a ghotani férfi pedig ugyanolyan ösztönösen rásütötte lézerpisztolyát Olsonra, hogy őt is, Rinket is egy szempillantás alatt gőzökké és gázokká változtassa. Olson egy pillanatra elfeledkezett sebezhetetlenségéről és halálos rémülettel érzékelte a tűhegyes sugarat, amely a ghotani fegyveréből rácsapott."

Mindez történt 4706-ban, tizenegy fényév távolságra a Földtől, a Kék Bolygó egyik külvárosi kocsmájában – Szentmihályi Szabó Péter legújabb könyvében. A vadnyugati stílusú verekedésnél mintha cowboyok lövöldöznének hatlövetű koltjaikkal. De ezt a párbajt gőzzé-gázzá változtató lézerfegyverekkel vívják.

EVEZŐ EMBEREK NÉLKÜL

Ki ne ismerné fel ebből a tudományos-fantasztikus irodalom (angol nevén science-fiction, ebből származik a sci-fi rövidítés) csalhatatlan jeleit? A műfaj kellékei: a fénysebesség sokszorosával száguldó űrhajók és ismeretlen világok különös szörnyei, ősállatok és az időalagút kalózai, embernek álcázott műanyag robotok – mind-mind a sci-fi eszköztárába tartoznak. Mi a titka, honnan eredt ez a rendkívül népszerű műfaj?

A tudományos-fantasztikus irodalom a XVIII. század végén, a XIX. század elején lezajlott ipari forradalommal együtt született. Ekkor találták fel a gőzgépet, a gőzhajót és a gőzmozdonyt.

Verne Gyula a tengeralattjárótól a holdrakétáig rengeteg olyan találmányt megjósolt, amilyeneket csak jóval később valósítottak meg. Sőt, kétszáz évvel ezelőtt az angol Roger Bacon is sok mindent „látott" előre: „Készíthetők hajószerkezetek, amelyek evező emberek nélkül működnek. A legnagyobb folyami és tengeri hajók egyetlen ember irányításával nagyobb sebességgel mozoghatnak, mintha tele lennének hajósokkal. Készíthető kocsi, amely állati erő nélkül mozog mérhetetlen sebességgel. Készíthetők repülő eszközök is: ember ül a szerkezet közepén, valami találmányt forgat, s ezáltal a mesterségesen készített szárnyak úgy verdesik a levegőt, mint a repülő madár szárnyai."

VERNE GYULA SZENZÁCIÓS ÖTLETEI – MINT PÉLDÁUL A TENGERALATTJÁRÓ – KÉSŐBB VALÓSÁGGÁ VÁLTAK

AHOL MÉG SENKI SE JÁRT

Baconhoz és Vernéhez hasonlóan dolgoznak a mai sci-fi írók is: próbálják megmondani, hogy mi lesz ötszáz, vagy ezer év múlva, mivel fogunk közlekedni, milyen lesz az életünk. Jósolnak eljövendő korok évszázadaiban járkáló időutazókról, beszélő-gondolkodó robotokról, légkör nélküli bolygókon oxigénpalack nélkül sétáló űrhajósokról, akik négylábú, hatfejű, kristálytestű lényekkel olyan folyékonyan társalognak angolul, mintha egy londoni utcán ácsorognának, sőt mi több, sikerrel udvarolnak nőnemű ismeretlen szörnyeknek is.

Egy biztos: kedvelt műfaj a sci-fi. Főként az utóbbi évtizedekben terjedt el világszerte. Sikereit nemcsak könyvek, hanem filmek, képregények, gombamód szaporodó klubok is fémjelzik. Évente a világon megközelítően négyezer, hazánkban pedig átlagosan tíz tudományos-fantasztikus könyv jelenik meg.

A siker, s egyben a sci-fi titka az emberek fantáziáját mindig is rendkívüli módon foglalkoztató jövő. A szerzők olyan ismeretlen területeket kutatnak, ahol előttünk még nem járt senki. Tévedhetnek, hibázhatnak, de a sci-fi-hősök mégis megvalósítják ma még megvalósíthatatlan álmainkat.

Bíró Zoltán

MINDIG

JELMEZBEN...

MINDIG JELMEZBEN...

Különleges állatokat mutatunk be az előző oldalpáron. Olyanokat, amelyeket az állatkertekben is csak elvétve láthatunk. Távoli földrészeken élnek, tehát nem a képzelet, a fantázia teremtette őket. Külsejük, nevük szokatlan, mintha álnéven, farsangi jelmezben lennének állandóan. Úgy élnek megszokott helyükön, mint a már jól ismert vadak. (Aki jobban meg akarja ismerni őket, az olvassa el Alfred Brehm-nek, a múlt században élt kiváló német zoológusnak az „Az állatok világa" című művéből a rájuk vonatkozó sorait.)

Kedves Brehm mester, ön igazán nagy munkát végzett, amikor „Az állatok világa" című nagy művét megírta. Végtelen akarat, szorgalom, kitartás kellett hozzá. És természetesen komolyság, mert hiszen a nagy mű minden sora, mondata valóság.

Valóság? Hm!... Ne nevessen ki kérem... Ne értse félre kételkedésemet... Ugye, nem haragszik meg, ha kimondom azt, ami az eszembe villant? Mondja: e nagy, komoly munka közben nem... lazított egy kicsit? Nem ötlött a fejébe egy... egy olyan játszi gondolat: „Na, most következzék egy kis tréfa! Bemutatok egy-két olyan állatot is, amely a világon sincs. Fogadok, hogy nem veszik észre az olvasók?"

Látom, összehúzta a szemöldökét... Ön haragszik. Bocsásson meg kérem, de amikor azt a csicsás, úgy is mondhatnám, hogy giccses mandrilt megláttam, meg aztán amikor ilyen neveket olvastam, hogy: burunduk és petymeg... önkéntelenül is mosolyra derültem. Még az is megfordult a fejemben, hogy: jó-jó, ezek az állatok ugyan valóságosak, de álnevet választottak, jelmezt öltöttek. Állandóan farsangosdit játszanak...

Tudom, tudom! Ez nem játék. Az élő nagy természet komoly dolog. Ehhez semmiféle kétség nem férhet. Most már csak arra kérem: ha már ezt a tréfás (bocsánat: különleges) állatösszeállítást grafikus társammal elkészítettük, engedje meg, hogy az állatok maguk mutatkozzanak be, úgy, ahogy azt én elképzeltem. (Persze, persze, megígérem, hogy nem túlzok. Egy cseppet sem!)

1. BURUNDUK: Hát nem mondom, a nevem egy kicsit mesebeli. Mintha a burkus király országában élnék. Pedig én igazság szerint mókus vagyok; csíkos mókus. Pofazacskóim is vannak, mint a hörcsögnek. Ázsiában élek. Mit mondjak még: rettenetesen szeretek aludni. Különösen télen.

2. TARAJOS SÜL: A nevemben nincs nyomdahiba: én nem sün, hanem sül vagyok. Bár egy kissé hasonlítok ahhoz a szerencsétlen disznóhoz (bocsánat: ez nem sertés... sértés akar lenni), de hát hol van ő az én díszességemtől! Meg aztán: én a Földközi-tenger vidékén, a Riviérán „tengetem" az életemet. És ő??

3. SÖRÉNYES HANGYÁSZ... Szüleim helyett én, a kis hangyász beszélek. Nekünk kicsiknek ugyanis még van hangunk, de a nagyok már némák. Mit mondjak el? Dél-Amerikában élünk, termeszekkel, hangyákkal, százlábúakkal táplálkozunk. Borzasztó erősek vagyunk. Nem félünk (mármint a szülék) még az emberektől sem.

4. BAMBUSZMEDVE: Oh, kérem, sajnos, mi már nagyon kevesen vagyunk. Kínában élünk, csak növényt eszünk. Mégpedig bambusznádat. De azt sokat. Annyit, amennyi a testúlyunk. Hogy az mennyi? 125 kiló.

5. REPÜLŐ SÁRKÁNYGYÍK: Nem vagyok óriás és mennydörgő. Hosszúságom mindössze 21 centi. Itt a Szunda-szigeteken és a Maláji félszigeten nem is félnek tőlem. Fán élek, egyik fáról a másikra repülök. Az emberek azt mondják: bájos vagyok.

6. TÖRPE ERSZÉNYES MÓKUS: Pénzem nincs, ne kérjen senki kölcsön. Különben is minek nekem a pénz! Itt Ausztráliában mindent megkapok a fáktól — ingyen. Amúgy sem kell nekem sok ennivaló, hiszen én a világ legkisebb emlősei közé tartozom.

7. MANDRIL: Hát én lennék az a bizonyos csúnyák, csúnyája. Mitagadás: majom vagyok, a páviánok közé tartozom. Azt hallottam, hogy rokonságban vagyunk az emberekkel. Kérem, ne sértegessék a kedves rokont! Jó? Különben nekem összkomfortos fűtött lakásom van — a trópuson. (Lián-sor 26. Irányítószám... Sajnos, elfelejtettem, mert szellemileg nem vagyok egy lángész.)

8. SZEMFORGATÓHAL: Mandril lakótárs igazat mondott: nem egy észkombájn. (Butaságánál csak a csúnyasága rémisztőbb.) Ismerem, hiszen én is a trópuson lakom. Előttem nincs titok, mindent látok, mert a szememet tudom forgatni. Mocsárban élek, de a szemem kint van a vízből.

9. HULMÁN: Úgy nézzetek rám, hogy Indiában a hinduk szent majma vagyok. Templomokat építenek a tiszteletemre. (Na, gyorsan térdre előttem!!!)

10. ORIX-SZÖVŐMADÁR: Mit mondjak magamról? Kicsi vagyok, Afrikában élek, magas füvek szárán tanyázom. Szeretem a társaságot, az egyedüllét untat. A szövés pedig... fúj!

11. KAMÉLEON: Engem mindenki ismer. De csak annyit tudnak rólam, hogy változtatom a színeimet. (Ebben van valami, de csak módjával.) De azt már kevesen tudják, hogy Afrikában élek és irtózatosan hosszú nyelvem van. Csak ülök — és vadászom!

12. NYERGESGÓLYA: Gólya vagyok. Azt hiszitek, hogy ezzel mindent elárultam? Tudjátok meg rólam, hogy én vagyok a legnagyobb gólya. Másfél méterre is megnövök. Itt Afrikában van mocsár, van élelem. A frász menjen vándorútra.

13. CUKORMADÁR: Hogy miért neveznek enkicsi vagyok. „Cukorfagem így? Talán azért mert lat". Ami igaz, az igaz: szeretem az édességet, növények levével, nektárral táplálkozom. Lakóhelyem Amerika növényekben dús tája.

14. HOMRAI: Nekem aztán van türelmem. Szumátra erdeiben órákig elüldögélek valamelyik fa csúcsán. Gyümölccsel táplálkozom. Néha, amikor megszólalok, mindenki megijed körülöttem. Azt hiszik, hogy az ökörbéka brekeg. Ez nagy önbizalmat ad nekem!

15. PETYMEG: Ki a fene adta nekem ezt a fura nevet? Cibetmacska vagyok én kérem, és a Pireneusokon élek. Az emberek szeretnek, mert jóindulatú, kedves állat vagyok. Ha megtanítanak rá, kiirtom én a patkányt és az egeret is. És, amire még büszke vagyok: a mozgásom — csodálatos.

Füleki János

Rajz: Szitás György

ARC-JÁTÉK

Néha hiába titkoljuk el érzéseinket, gondolatainkat, azok „kiütköznek" rajtunk. Bezzeg, ha a tükör elé állunk, és játékból grimaszolni kezdünk, ritkán sikerül olyanra az arcunk, amilyennek elképzeltük.

A pantomim – némajáték – arcjátékkal, mozdulatokkal, mozgással ábrázolja mondandóját. A pantomimesek sokat gyakorolnak tükör előtt, hogy a színpadon már biztosan azt mutassák arcukkal, mozdulataikkal, amit akarnak.

Megkértük Karsai Jánost és Gizellát, a Karsai Pantomim Rt. két tagját, hogy mutassanak be különböző érzéseket, gondolatokat.

Találjatok ki a képekhez párbeszédes történetet és küldjétek el nekünk.

A megszámozott képeket – az elképzelt történetnek megfelelően – rakjátok sorrendbe. A legjobb, legötletesebb, legmulatságosabb jelenetek beküldőit színházjegyekkel vagy színházról szóló könyvekkel jutalmazzuk.

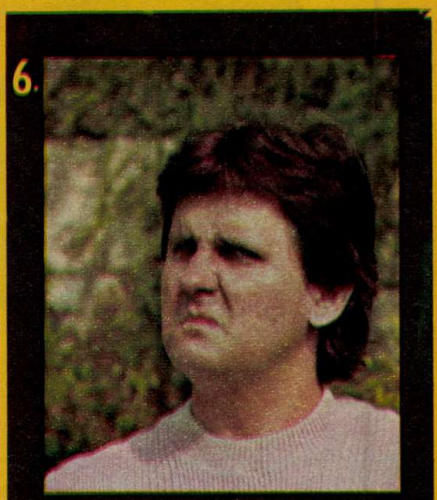

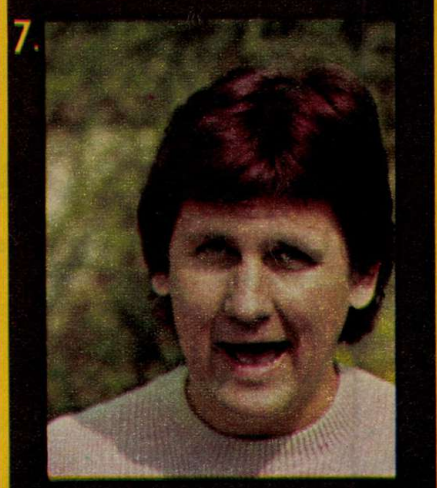

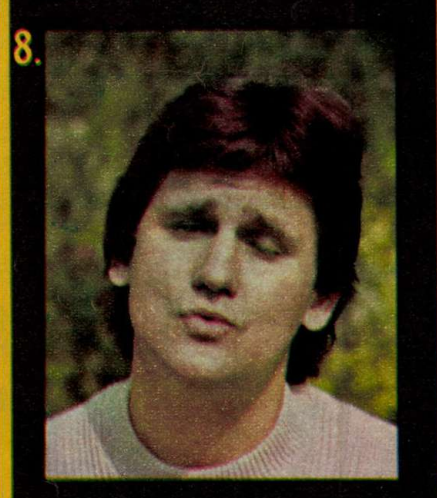

NYUGALMAS

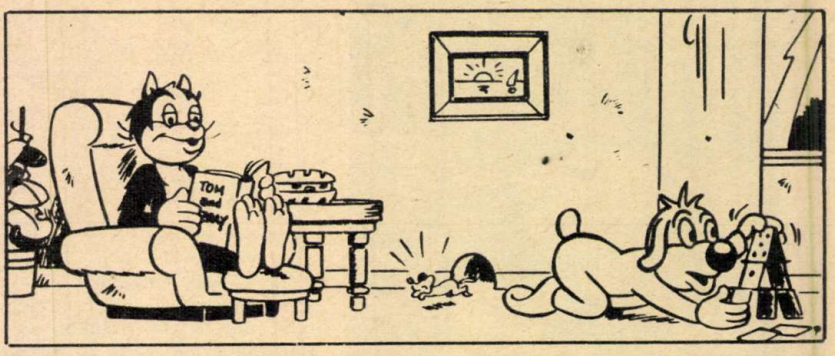

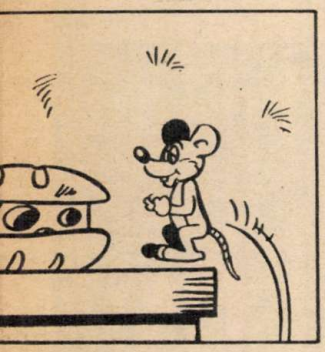

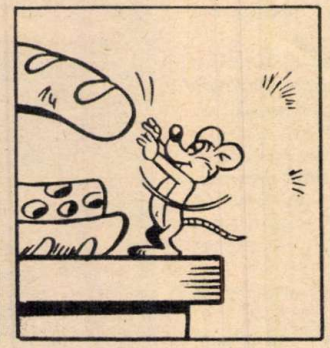

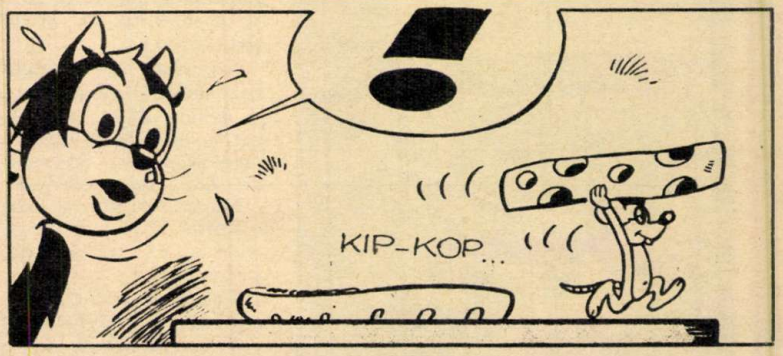

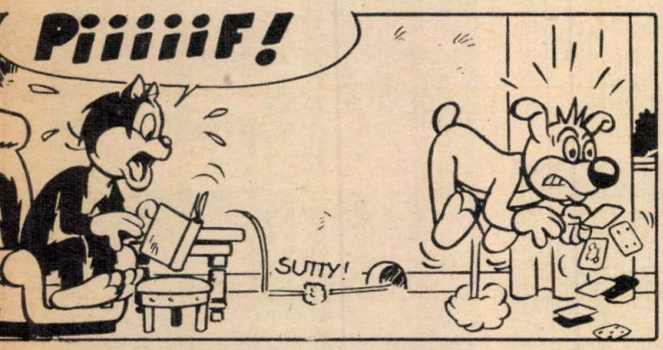

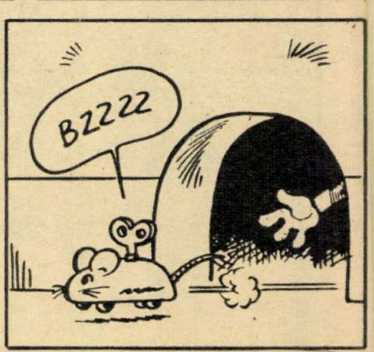

Ed. VAILLANT 1763

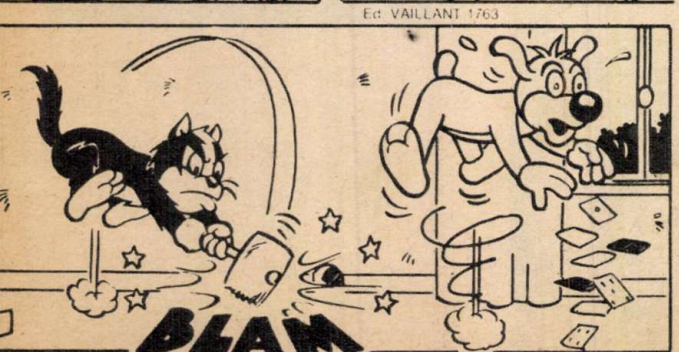

VASÁRNAP

COPYRIGHT BY EDITION VAILLANT

NYUGALMAS VASÁRNAP

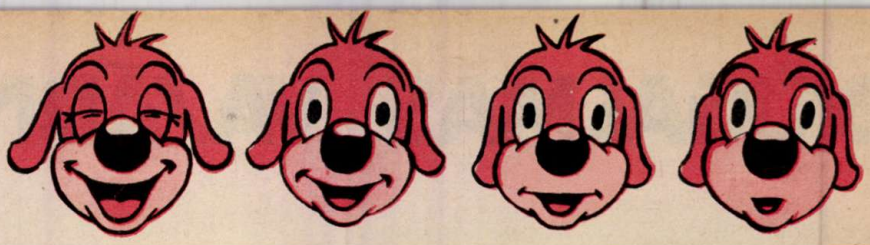

ÉN VAGYOK A HELYZET URA.
PLACCS
VISSZA-ÁLLÍTOM AZ EGYENSÚLYT!
?
BUMM!
RECCS!
HOZZÁ MERSZ NYÚLNI A A FÁMHOZ?
LEGYŐZÖM HA RÁ IS MEGY A SÁTKÉSZLETEM!!
PLACCS
MÉG JÓ, HOGY ITT VAN A BÜZGÖLYÖKILÖVÖM!
TA-TA-TA-TA
IGY NEM BIROM SOKÁ'!!
NEM VOLT NAGY ÖTLET!!
NAGYSZERŰ! JÖN A BÉKEGALAMB!
PLOCCS!
PLOCCS!
GYERE KI HA FÉRFI VAGY! RAJTA!
1763
GOLYÓZÁSSAL DÖNTJÜK EL, KI GYŐZ!
EZ MÁR BESZÉD!!
TESSÉK!
?
PSSH!!!
UMM
TUDTAM, HOGY ÖRÜLNI FOGSZ! HA-HA!
AKNA
UMM
KI AKNÁZTA FEL AZ ERDŐT?
ELNÉZÉST, AZT HITTEM JÓL TESZEM!
MIÉRT ÜTÖD AZ ORROD BELE?
TÉVEDNI EMBERI DOLOG.
NÉZD HERKULES EZ A KIS SZEMTELEN BELESZÓL A DOLGUNKBA!
MINDENKI MEGÖRÜLT?
KÖTELET ÉRDEMEL!
4

NYUGALMAS VASÁRNAP

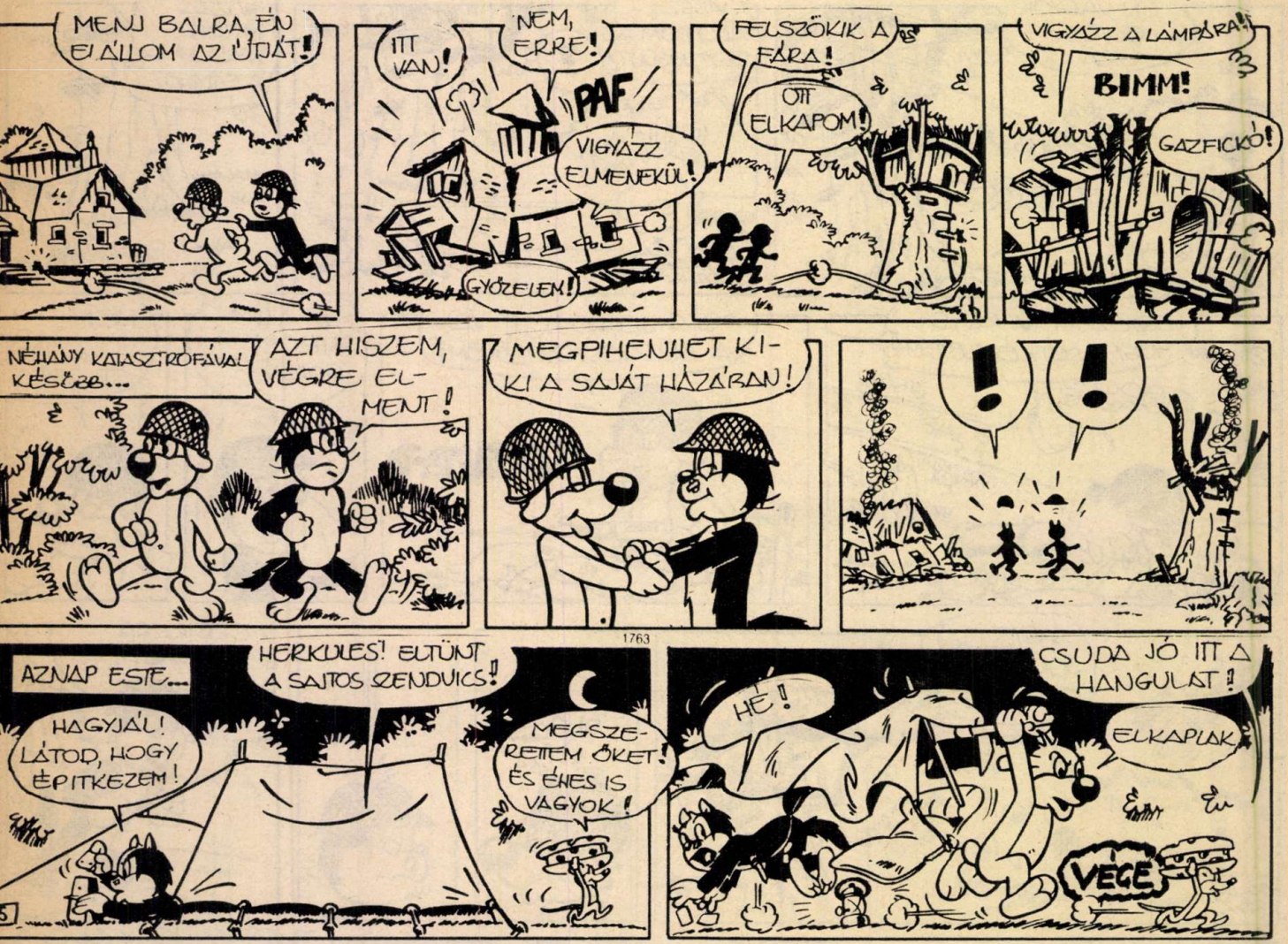

Alakitsd ki a képek sorrendjét, de nem ABC rendben. Minden kép kapcsolatban áll egy másikkal egy kis részlet vagy tárgy által. Például: „A" képen az egér megtalálható az „E"-n is. Folytasd tovább!

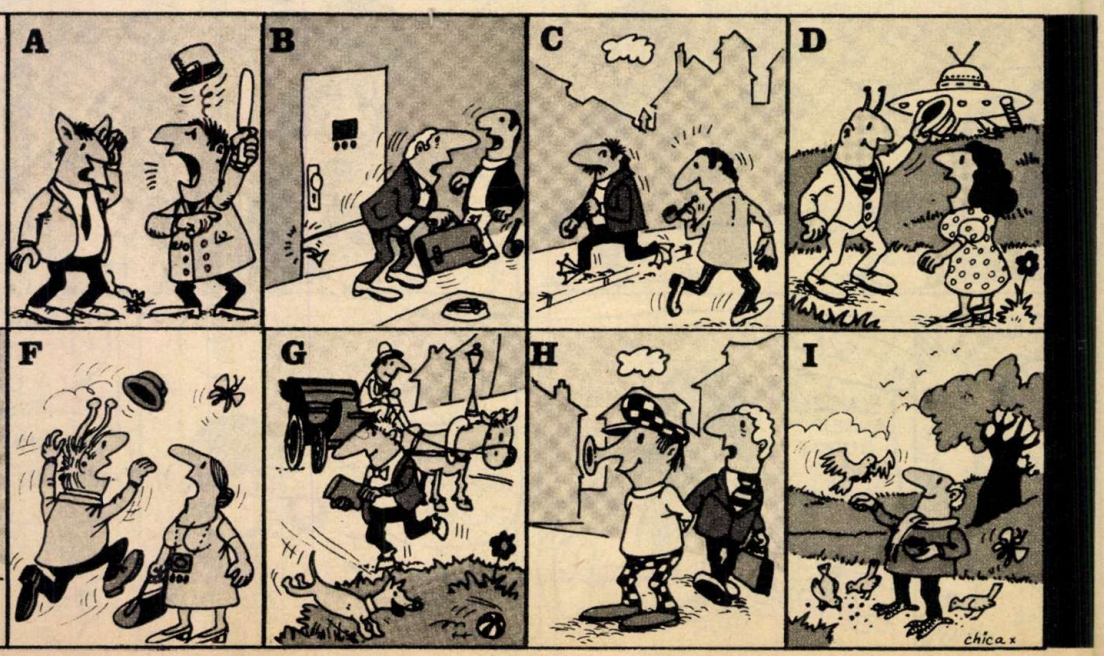

TIZENNÉGY ÉVESEK!

Jelentkezzetek gyógyszergyártó, villanyszerelő, lakatos és szerelő szakmunkástanulónak!

Korszerűen berendezett és felszerelt tanlaboratóriumával, üzemcsarnokaival vár benneteket a

KŐBÁNYAI GYÓGYSZERÁRUGYÁR

Napi egyszeri étkezést (ebéd) munka-, illetve védőruhát adunk díjmentesen.

Szakmunkástanulóink a tanulmányi ösztöndíjukon felül vállalati ösztöndíjban is részesülhetnek.

A gyógyszergyártó szakmában a képzés emelt szintű. Ez azt jelenti, hogy **a fiatalok a szakmunkásbizonyítvány megszerzése után a vegyipari szakközépiskola harmadik osztályában folytathatják tanulmányaikat és a sikeres érettségi vizsga után hat hónapon belül TECHNIKUSI OKLEVELET szerezhetnek. ÉRETTSÉGIZETTEK munka mellett két és fél év alatt szerezhetik meg a SZERVES VEGYÉSZTECHNIKUSI OKLEVELET.**

FIÚK, LÁNYOK JELENTKEZZETEK!

Ifjúsági brigádjaink, KISZ-klubunk, művelődési házunk és sportszakosztályaink várnak benneteket!

Üdülés: Balatonlellén, Balatonfüreden, Miskolctapolcán.

Hétvégi pihenés: ráckevei halásztanyánkon és budakalászi csónakházunkban.

Jelentkezés:

a KŐBÁNYAI GYÓGYSZERÁRUGYÁR

személyzeti és oktatási osztályán

Budapest X., Gyömrői út 19–21.

1475 Budapest 10. Pf.: 27. T.: 574-566.

valamint a

KŐBÁNYAI GYÓGYSZERÁRUGYÁR DOROGI GYÁREGYSÉGE

személyzeti osztályán

2510 Dorog, Esztergomi út 6.

KŐBÁNYAI GYÓGYSZERÁRUGYÁR RG BUDAPEST

FIÚK!

Jelentkezzetek villanyszerelő tanulónak a

BUDAPESTI ELEKTROMOS MŰVEKHEZ

Korszerűen felszerelt tanműhelyekkel várjuk az általános iskolák 8. osztályát végzett és a középiskolában érettségizett fiúkat.

Képzés az iskolai végzettségnek megfelelően 3, illetve 2 év, mely idő alatt nemcsak tanulmányi ösztöndíjat, hanem havonta 250,– Ft társadalmi ösztöndíjat is adunk.

Vidéki tanulóink számára bentlakásos tanulóotthoni elhelyezést biztosítunk.

Budapest egyik legszebb sporttelepén sportolási, klubhelyiségünkben szórakozási lehetőségek állnak rendelkezésre.

A szakmunkásvizsga után kedvező kereseti feltételeket és szociális ellátást nyújtunk.

Munkásszállóval, balatoni, dunai és hegyvidéki üdülővel rendelkezünk.

Minden második szombat szabad!

JELENTKEZÉSETEKET VÁRJUK!

Amikor az iskolai „Továbbtanulási jelentkezési lap"-ot kitöltitek, feltétlenül írjátok rá, hogy felvételre a Budapesti Elektromos Művekhez jelentkeztetek, és egyúttal személyesen vagy levélben keressétek meg tanműhelyünket.

Címe: 1065 Budapest VI., Weiner Leó u. 7.

Telefon: 126-011

BUDAPESTI ELMŰ 1893 ELEKTROMOS MŰVEK 1132. XIII. VÁCI-ÚT 72-74

TÖPRENGŐ

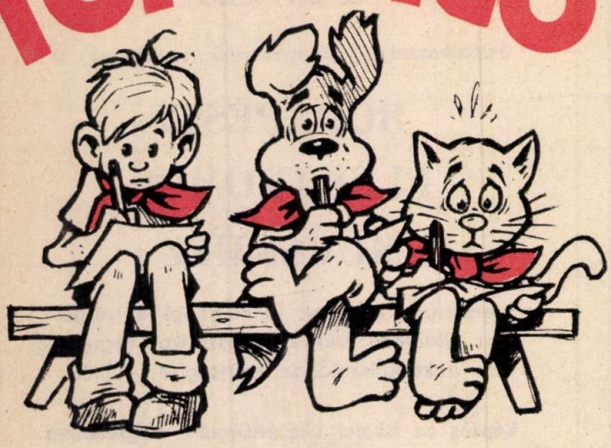

A 38–39. SZÁM MEGFEJTÉSEI

Keresztrejtvény: Jegenye, luc, erdei, havasi, ciprus, vörös, boróka. **Poénvadászat:** Ide nézz, feltaláltam a féket is. **Takarított:** 12. **A hat út:** 1-alma, 5-körte. **A három idom:** C. **Betűrejtvény:** leválik, árokpart. **A rajzon:** b—3, e—2, b—4, b—1. **Hány kockából?** 61. **A gúla:** 4. **Hány eltérést:** 9. **A fenti 6 tárgy:** 5-ös, csavarhúzó. **A nyomtatott:** „A"-t a B. és a D-be. **Hány üvegedény:** 26. **Fotó-totó:** reszelő. **Betűrejtvény:** tepertő, saláta. A képen: 1—d, 2—e, 3—h, 4—a, 5—f, 6—g, 7—b, 8—c.

HÁNY KOCKÁBÓL
áll ez a gúla?

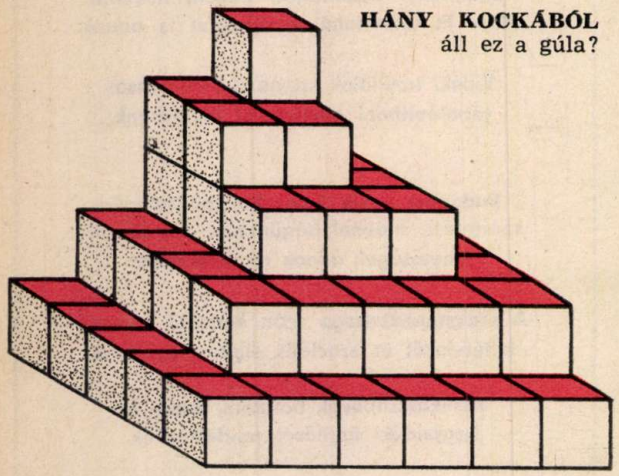

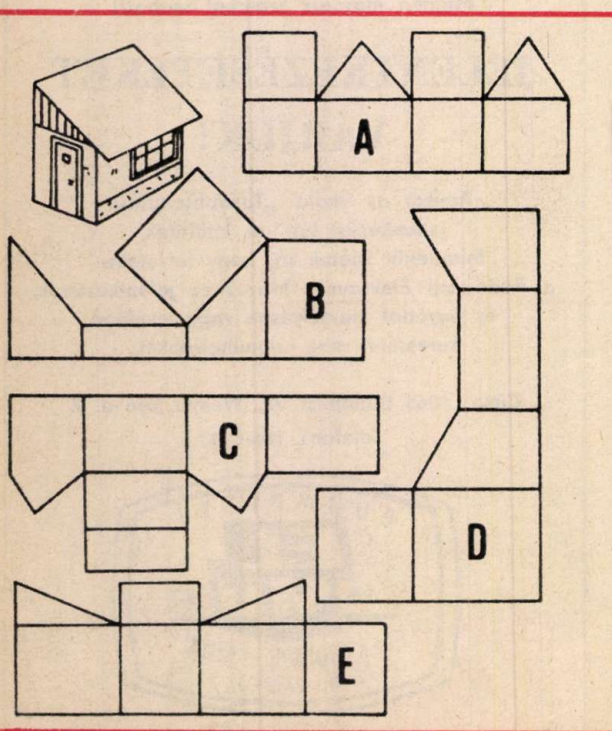

EBBŐL AZ öt formából válaszd ki azt, amelyikből a bal felső sarokban levő házikót el lehet készíteni.

ÁLLAPÍTSD MEG a képek sorrendjét. Két-két képet egy tárgy vagy apró részlet kapcsol össze. Például az 1-es és a 6-os képen a virág.